Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

לאדזשער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאר״ס - נאציאנאלע טאג - צייטונג

Nr. 214 (906 | Łódź, Czwartek 16 Września 1926 | פירטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג ח תשרי תרפ״ז. | Nr. 214 (906

24-71 .אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24 71

פוילען — אין פעלקער-ליגע-ראט.

סכנהדיגע שרפה אין לאדז נעבען דער באהן.

בערלין, 15 (פאט) דער געניפער קארעספאנדענט פון „אכט-אוהר-אבענדבלאט" איז מודיע אין זיין צייטונג, אז פוילען וועט מארגען (ד. ה. היינט) זיכער אריין אין דעם ראט פון דער פעלקער-ליגע אויף א האלב-שטענדיגען ארט.

דייטשלאנד — שרייבט ווייטער דער קארעספאנדענט — האט אויך בעוומען, א דאנק דעם אפטייל אין דער רעארגאניזאציע-קאמיסיע, די מאראלישע פערפליכטונג, אז זי וועט נישט אנגעמען קיין שום אקציע געגען דער קאנדידאטור פון פוילען.

— וואהלען אין דאס וועלען פארקומען מארגען 10 א זייגער.

דאבזשינער יודען נישט צופרידען מיט דער אויספארשונג.

ווארשא, 15 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט איז געקומען צום דעפ. פארבשטיין א דעלעגאציע פון דאבזשין און גאלוב און איבערגעגעבען די פרטים פון דער אויספארשונג, מיט וועלכע די דאבזשינער יודען זענען נישט אינגאנצען צופרידען, ווייל זי געהט אין דער ריכטונג פון ליקווידירען דעם גאנצען ענין, און נישט אין דער ריכטונג פון א מארד, וואס די ציגיינער זענען בעגאנגען.

בעפרידיגט אהוענדונג פון נאציאנאל-ראט.

ווארשא, 15 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער נאציאנאל-ראט האט היינט בעקומען א מעלדונג פון ארבייטס-מיניסטער, אז די ווענדונג פון נאציאנאל ראט, מכח דעם, אז די וואהלען צום אויפזיכט ראט פון דער קראנקען-קאסע, וואס זענען בעשטימט אויף יום-כיפור, זאלען איבערגערוקט ווערען אויף אן אנדער טערמין — איז בעפרידיגט געווארען.

א פערטרויאונגס-קאנפערענץ.

בערלין, 15 (פאט) „נאכט-אויסגאבע" מעלדעט פון גענף, אז אין די קרייזען פון די דייטשע און פראנצויזישע דעלעגאציעס איז ענטשטאנען א פראיעקט פון בעשטימען א פערטרויאונגס-קאנפערענץ צווישען בריאנ'ען און שטרעזעמאנ'ען, וואס וועט בעהאנדלען עקאנאמיע - אויפגאבען און ענינים וואס זענען פערבונדען מיט דער קאנטראלע און ענטוואפנונג פון דייטשלאנד.

די דאזיגע קאנפערענץ זאל פארקומען מחוץ גענף היינטיגען פרייטאג.

בלוטיגע אונרוהען און בעלאגערונגס-צושטאנד אין טריעסט.

רוים, 15 (ספ. טעל.) נעכטען זענען אין טריעסט פארגעקומען בלוטיגע צוזאמענשטויסען צווישען די פאליציי און א פאשיסטען-אבטיילונג; דערביי איז מצד די לעצטע איין פערזאן דער'הרג'עט געווארען, און מצד דער פאליציי זענען דא עטליכע צעהנדליגע פערוואונדעטע.

אין דער שטאדט איז דערקלעהרט געווארען בעלאגערונגס-צושטאנד.

א יונגערמאן — א בריה.

ווילנא, 15. (טעלעפאניש). אויף דער ליניע בארנאוויטש-סטאלבצי האט פאסירט אן אריגינעלע זאך. א 14-יאהריגער יונגעל האט זיך געוועט מיט זיינעם א חבר, אז ער וועט זיך אוועקלעגען צווישען די באהן-שינעס, און דער צוג וועט איבער איהם אריבערפאהרען. אומר ועושה — אזוי האט ער אויך געטון. דער מאשיניסט פון צוג האט צו שפעט בעמערקט דעם ליגענדיגען יונגעל, און נישט געקאנט בעצייטענס אבשטעלען דעם צוג. אזוי ארום איז דער צוג אריבערגעפאהרען איבער'ן יונגעל, און ווען עס איז אדורך דער לעצטער וואגאן, איז זיך דאס יונגעל גאנץ רוהיג אויפגעשטאנען און זיך אוועקגעזעצט אין א נאהענטער גרוב.

מען האט אפגעשטעלט דעם צוג און ארעסטירט דעם בראווען בחור'ל, נאר יענער האט נישט געמאכט קיין לאנגע שהיות און איז פון ארעסט ענטלאפען.

אזוי ארום האט זיך נישט איינגעגעבען צו דערגעהן, ווי ער הייסט, און וואו ער וואוינט.

סימן — פערשארפטע בעציהונגען צווישען סיים און רעגירונג.

ווארשא, 15. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער סיים-מארשאלעק ראטאי געפינט זיך שוין דרייטע טעג אין ווארשא און האט זיך נישט פערשטענדיגט מיט'ן פרעמיער אפילו וועגען דער טאג-ארדנונג פון די סיים-זיצונגען.

דאס איז א סימן פון די פערשארפטע בעציהונגען צווישען סיים און דער רעגירונג.

שטיצע פאר אזארקאוו.

ווארשא, 15. (טעלעפאניש). פון די 7,500 דאלאר, וואס דער „דזשאינט" זיט דעם חודש סעפטעמבער פאר פוילען האט דאס שטעטעל אזארקאוו בעקומען 500 דאלאר.

פראנקרייך פראטעסטירט.

רוים, 15 (פאט) דער פראנצויזישער שארזש ד'אפער אין רוים האט זיך צום דריטען מאל געווענדעט צום גענעראל-סעקרעטאר פון איטאליענישען אויסערן-מיניסטעריום מיט א דעמארשע, בדי צו פראטעסטירען געגען די טרויעריגע געשעהענישען, וואס זענען פארגעקומען פאר די בנינים פון די פראנצויזישע קאנסולאטען אין טריעסט און ליווארנא, אין צוזאמענהאנג מיט'ן אטענטאט אויף מוסאליני'ן.

זיי זענען אודאי מושוה געווארען...

רוים. 15 (פאט) היינט בייטאג איז אין פאלאץ פארגעקומען א 2 שעה'דיגע קאנפערענץ צווישען מוסאליני'ן און דעם רומענישען פרעמיער אווערעסקו, וועלכער איז היינט אנגעקומען קיין רוים.

„נומערוס קלויזוס" ווערט נישט אפגעשאפט.

ווארשא. 15 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) ביז היינט איז נאך נישט אפגעשאפט געווארען דער בעריהמטער צירקולאר פון גלאמבינסקי'ן וועגען „נומערוס קלויזוס".

דער בילדונגס-מיניסטער ערקלעהרט, אז ער קען דעם דאזיגען צירקולאר נישט אפשאפען אהן א בעשלוס פון מיניסטערען-ראט.

די רעגירונג, ווידער, קען דער ווייל נישט אננעהמען קיין בעשלוס ביז עס וועט נישט ערלעדיגט ווערען דער מעמאריאל פון מיניסטער מלאדזשאנאווסקי וועגען די נאציאנאלע מינדערהייטען.

אויפנאהמע ביים פרעמיער.

ווארשא, 15 (פאט) דער פרעזעס פון מיניסטערען-ראט האט היינט אויפגענומען דעם פינאנץ-מיניסטער קלארנער, דעם מיניסטער פאר לאנדווירטשאפט ראטשטשעבסקי און דעם מיניסטער פאר האנדעל און אינדוסטריע, קוויאטקאווסקי.

געשטארבען דער יונגער יודישער דיכטער ראובן לודוויג.

לאס אנדזשעלאס, (י.ט.א) דא איז געשטארבען, נאך א לאנגער שווינדזוכט-קראנקהייט, דער יונגער יודישער דיכטער ראובן לודוויג. דער פערשטארבענער, וועלכער, איז אלט געווען סך-הכל 28 יאהר איז מיט א יאהר צוריק געקומען פון ניו-יארק קיין לאס-אנדזשעלאס, האפענדיג צו פערבעסערן זיין געזונט - צושטאנד. זיין לאגע איז אבער נישט בעסער געווארען. ער האט איבערגעלאזט א פרוי און עלטערן, וועלכע ער האט מפרנס געווען.

ראובן לודוויג איז געווען איינער פון די בעגאבטסטע דיכטער אין אמעריקא. ער האט אנגעהויבען שרייבען מיט לערך 10 יאהר צוריק און ער'האט פערעפענטליכט זיינע לידער אין פערשיידענע טאג-צייטונגען און זשורנאלען.

פאגראם-מאטעריאלען פאר שווארצבארד'ס פערטיידיגער

שטעלט צו די ווינער סאוויעטישע אמבאסאדע.

וויען (יט"א) דאס פרעסע-ביורא ביי דער סאוויעטישע אמבאסאדע אין וויען האט איינגעלאדען אויף א פרעסע-קאנפערענץ די יודיש-אויסלענדישע קארעספאנדענטען און זיי געוויזען א רייכען מאטעריאל פון דאקומענטען וועגען די פאגראמען פון פעטליורא'ס חילות.

דער מאטעריאל איז פערזעהען מיט א רייהע פאטאגראמעס פון די שוידערליכע רציחות אויף אוקראינע. דער גאנצער מאטעריאל ווערט איבערגעשיקט קיין פאריז אין רשות פון שווארצבארד'ס פערטיידיגער אדוואקאט הענרי טארעס.

די לאדזער יודישע

קהלה-פערוואלטונג

מאכט בעקאנט, אז זי טרעט צו צום עינקאסירען דעם פארלעגטען עטאט - שטייער פאר'ן יאהר 1925 און פאדערט אויף אלע עטאט-שולדיגע ארייצושראגען אין קהלה-קאסע, פריהייטס-פלאץ 6, דעם פארלעגטען עטאט פאר 1925.

עס־6

ענדגילטיג ביז צום 5-טען אקטאבער ה. י.

נאך דעם דאזיגען טערמין וועלען די עטאט-צאהלונגען פערגרעסערט ווערען, לויט דער פעראָרדנונג פון מיניסטעריום מיט 20% און צוזאמען מיט קאסטען און שטראף פאר אפשלעפען, וועלען זיי איינגעצויגען ווערען אויף א צוואנגס - אופן.

בודזשעט־פּראָוויזאָריום אָריינגעטראָגן אין סיים

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט) די סיים־קאַנצעלאַריע האָט שוין היינט בעקומען דעם רעגירונגס־פאָרשלאַג וועגען דעם בודזשעט־פּראָוויזאָריום פאַר׳ן פירטען קוואַרטאַל, און דעם דערגענצונגס־בודזשעט פאַר׳ן דריטען קוואַרטאַל.

לויט דעם דאָזיגען פּראָיעקט זענען די הוצאות פאַר׳ן פירטען קוואַרטאַל אין אַלגעמיין נישט גרעסער, ווי דאָס פאָריגע קוואַרטאַל, בלויז די הוצאות פון קריגס־מיניסטעריום זענען גרעסער.

די אַלגעמיינע סומע פון די הוצאות בעטרעפט 484,785,674 זל. די הוצאות פון קריגס־מיניסטעריום 158,575,523 זל.

ס׳איז אינטערעסאַנט, אַז אין לעצטען האַלבען יאָהר זענען די הוצאות פון קריגס־מיניסטעריום געשטיגען מיט איבער 30 מיליאָן זלאָטים.

אין בודזשעט ווערט נישט בעריהרט פון וואַנען עס וועט גענומען ווערען די הכנסות, אזוי אַז אונזער ידיעה וועגען דער העכערונג פון די דירעקטע שטייערען אונטערליגט נישט קיין שום ספק.

מכּה רעדוקציעס אין בילדונגס־מיניסטעריום.

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). פון אַ פּערזאָן וואָס שטעהט נאָהענט צום בילדונגס־מיניסטעריום דערוויסען מיר זיך, אַז די רעגירונג האָט נישט בדעה היינטיגעס יאָהר צו מאַכען קיין רעדוקציעס אין בילדונגס־מיניסטעריום; דאַגעגען וועלען אַזעלכע רעדוקציעס געמאַכט ווערען אין קומענדען יאָהר

די רעדוקציעס וועלען געמאַכט ווערען אין אַ טייל פון די העכערע שולען ווי למשל: וואַלד־שולע און אַרכיטעקטור.

די אָבגעשפּאָרטע סומען וועלען געהן לטובת דעם פּאָליטעכניקום און דעם מעדיצינישען פאַקולטעט פון וואַרשאַווער אוניווערזיטעט.

נישט גילטיגע חופּה וקדושין.

וואַרשאַ, 16. (טעלעפאָניש). אין וואַרשאַווער קרייז־געריכט איז בעטראַכט געוואָרען אַן אינטערעסאַנטער פּראָצעס, וואָס זיין אורטייל האָט אַ פּרינציפּיעלע בעדייטונג פאַר דער אָפיציעלער גילטיגקייט פון ציווילע חופּות.

אַ געוויסע פרוי מיט׳ן נאָמען חאַשע ביג, איז אַרויסגעטראָטען אין געריכט מיט טענות געגען משה העניגסבערג, פאָדערענדיג מען זאָל זי אָנערקענען אַלס זיין געזעצליכע פרוי.

אין יאָהר 1915, האָט פרוי כאַשע ביג בעקומען חופּה וקדושין ביי אַ רב אין שטעדטעל פּאָדגראָדזיע. שוויענציאַנער־פּאָוויאַט. (אויף די מזרח־קרעסען כּדי פעסטצושטעלען די זאַך, האָט זי אַרויסגערופען אין געריכט אַ רייה עדות.

לויט די געזעץ־פאָרשריפטען, וועלכע פאַרפלאַכטען אויף די מזרח־קרעסען, איז גענוג צו נעהמען בלויז אַ רעליגיעזע חופּה, כּדי אָנערקענט צו ווערען אַלס געזעצליכע פרוי. די חופּה וקדושין דאַרפען אָבער געגעבען ווערען דורך אַן אָפיציעלען רב, וועלכער דאַרף די חופּה פערשרייבען אין אָפיציעלען חתונה בוך.

דער פערטיידיגער פון אָנגעקלאָגטען העניגסבערג, אַדוואָקאַט היפּאָליט גריינוואַסער, האָט פאַרגעשטעלט פאַר׳ן געריכט אַ בעשטעטיגונג פון סטאַראַסטווע, אַז אין יאָהר 1915 איז אין שטעטעל פּאָדגראָדזיע אינגאַנצען נישט געווען קיין אָפיציעלער רב און אַז אַלע פלעגט דאַן ערלעדיגען דער אָפיציעלער שוויענציאַנער רב (און נישט ווי דאָס געזעץ פאָדערט – דער רב פון שטעטעל. וואו די חופּה איז צושטאַנד געקומען).

אויסער דעם האָט אַדוו. גריינוואַסער אָנגעוויזען, אַז צוליב דעם, וואָס אויף די מזרח־קרעסען עקזיסטירען בכלל נישט קיין חתונה־אַקטען, קאָן דאָס געריכט מיט זיין אורטייל נישט פערטרעטען קיין רעליגיעזען אַקט און, אַז בכלל קאָן קיין וואַרשאַווער געריכט נישט משפּט׳ן קיין פּראָצעס וועגען אַ חתונה, וואָס איז פאָרגעקומען אויף די מזרח־קרעסען.

דאָס קרייז־געריכט איז איינגעגאַנגען מיט׳ן אַדוואָקאַט אין די אָנקלאַגע פון דער פרוי דערווייטערט.

אַזוי אַרום האָט דאָס געריכט אָנערקענט, אַז אַ חופּה וואָס איז בעשטעלט געוואָרען ביי אַ ווינקעל מורה־הוראה האָט נישט קיין שום יורידישע בעדייטונג.

שטראָפען אויף יונגע־לייט אין מיליטער־עלטער

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש) די מיליטערישע אָפּטיילונג ביים רעגירונגס קאָמיסאַריאַט האָט בעשטראָפט פאַר נישט צושטעלען זיך צו די פאַבאָר־קאָמיסיעס אין געהעריגען טערמין פאָלגענדע יונגעלייט: לייזער שערעשניאַ 5000 זל. אָדער 6 וואָכען אַרעסט, בנימין באָרנשטיין 400 זל. אָדער 5 וואָכען אַרעסט און בנימין קופּער 50 זל. אָדער 4 טעג אַרעסט.

דער פּרייז פון פּראָפ. קעמערער׳ס בעזוך?

דער ראַבאָטניק שרייבט:

„מ האָט אונז דערצעהלט, אַז פּראָפ. קעמערער׳ס מיסיע קאָסט אַ פּוילען נישט מעהר און נישט ווייניגער, ווי 2 מיליאָן דאָלאַר ד. ה. 18 מיליאָן זל.! עס ווילט זיך פּשוט נישט גלויבען, אַז דער פּוילישער מלוכה־אוצר זאָל האָבען אויסגעצאָהלט אַזאַ שווינדעליך־הויכען האָנאָראַר פאַר... די עצות פון אַמעריקאַנישען קאַפּיטאַליסטישען עקאָנאָמיסט. די ידיעה האָבען מיר פון אַ בעגלויביטער קוועלע. מיר מוזען אָבער פאָדערען, אַז די רעגירונג זאָל פערעפענטליכען אַ גענויען חשבון, פון די הוצאות פון קעמערער׳ס מיסיע".

אתרוגים

מבחרים וגם לולבים והדסים
פון דער ערשטער קוועלע במקח השוה על הורט
ווענצעל איז שוין צו בעקומען ביי
יעקב אהרן יאנאווסקי
נאוואמיעסקא 9 (געוועלב ביים טויער)
ווסכאדניא 6 (בראַנמ, שיך געוועלב ביים טויער)

אתרוגים

מובחרים וגם לולבים והדסים
במקח השוה על הורט ווענצעל
איז צו בעקומען ביי
שמואל כאפעלוש
10 נייער־מארק 10
895

אתרוגים

מובחרים וגם לולבים והדסים
אויף הורט און ענצעל צו בעקומען ביי
שמואל הירש ליסס
ווסכאדניא 6, פראָנט 2־טען שטאָק.
922

אתרוגים

מובחרים פון דער בעסטער קוואַליטעט
צו די ביליגסטע פרייזען פון דער ערשטער קוועלע
איז שוין צו בעקומען אין קאָלאָניאַל־געשעפט פון
ש. קוסטין, אלטשטאדט 2
הורט און ענצעל־פערקויף!

Dr. med. J. POLAKOW
ספעציאַליסט פאַר קינדער־קראַנקהייטען 891
KONSTANTYNOWSKA 37a Tel. 39 75
נעמט אָן פון 5—6.30 אָוו. אינדערהיים פון 2—3
אינלעטשניצע אויף נייערס מאַרק פעטריקאָווער 294.

Dr. med. Braun
23 פאָלודניאָווא 23
— — טעלעפאָן 46 40. — —
צוריקגעקערט.
ספעציאַליסט פאַר הויט־ און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט (הויט־אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9—12 און פון 5—8 אָוונט.

בעקאַנטמאַכונג!
די היגע ניישע מקוה אויף
75 גדאַנסקא 75
מאַכט בעקאַנט, אַז ערב יום־כּפּור וועט די מקוה נאָר זיין געעפענט פאַר פרויען פון 10 ביז 11 פריה שפּעטער נישט.
דער קאָמיטעט.
947

!כל הקודם זכה!
נמצא אצלי למכירה
אתרוגים
מובחרים, לולבים והדסים
משולשים במקח השוה, בחנותי ברחוב
אגראַדאָווא 2
940

קומט און איבערציינט אייך!
אַלער ארט ביטעס, פּאַראַניעס, רעפאָרמען, אַפּעלאַציעס און אַלע געריכטס־, פינאַנס־, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אויסגעפערטיגט, אַמביליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ
„פּאָלאָניאַ" אַלעיאַ 1 מאַי 7.
וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער־אַנגעלעגענהייטען דורך ה׳ לעאָן שחייצער אין פּערזענליך: האַנדעלס און פריוואַט קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפצומאַנען מיט איינענע קאָסטען.
מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען צאָהלען 25% ביליגער.

נאָך שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אונזער ליבע און נישט פערגעסענע מוטער נ. ע.
ברכה פיינמעהל
(ברכה׳לע פון לובלין)
איז עלטער פון 81 יאָהר.
די לוי׳ קומט פאָר היינט, דעם 16. סעפּט., 1 אַ זייגער מיטאָג פון ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל, וועגען וואָס עס טיילען מיט
די טיפטרויערנדע זיהן.
939

סוכּות

אויף אָבנוץ ווי אויך פערקויפט די בעוו. קיסטען־פאַבריק פון
פישעל בארנשטיין,
ווסכאדניא 12. — ס׳איז אויך צו בעקומען אַלע סאָרטען האָלץ־ און פאָרניר־קיסטען צו די ביליגסטע פרייזען. קומט און איבערציינט אייך!

אַ גמר חתימה טובה

ווינש איך מיין ליבע מוטער, געשוויסטער און ברודער, שוואָגער און שוועגערין און אַלע פריינד, ווי אויך די רעדאַקציע „נייער פאָלקסבלאַט", מיינע געעהרטע קונדען און מיינע חברים פון דער פערוואַלטונג און ראַט פון קאָאָפּעראַטיוו.
949
ציימונגס־פערשפּרייטער יוסף ראשטיין
(עק פּאָלודניאָווא און ווסכאָדניאַ)

אַ גמר חתימה טובה

ווי אויך אַ געזונד און גליקליך יאָהר ווינשען מיר אונזערע ליבען פאָטער, מוטער, שוועער, שוויגער, ברידער שוועסטער, שוואָגער, שוועגערינס און זייערע קינדער, קרובים, פריינד און בעקאַנטע, מיינע געעהרטע קונדשאַפט, ווי אויך די ג׳ רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט".
יוסף וועלניאַרזש און פרוי.

דאַנקזאַגונג.

דערמיט דאַנקען מיר זעהר דעם ה׳ ראַטמאַן פּראָפ. ראָזענזאָל, וואָס אַ דאַנק זיין ענערגישער אינטערווענץ, זענען מיר בעפרייט געוואָרען פון אַרעסט, וואָס מיר זענען אומשולדיג אַרעסטירט געוואָרען. מיר דאַנקען אויך דעם ה׳ פּראָפ. ראָזענזאָל פאַר זיין צוזאָג אונז מיטצוהעלפען ווייטער אין אונזער ספּראַווע.
מיט אַכטונג רעגינאַ גאָלדשטיין, אייזיק גאָלדשטיין, אלתר כיימאָוויטש.
950

Dr. med. W. EYCHNER
פרויען־קראַנקהייטען
Zgierska 38, tel. 34-72
צוריקגעקערט.

Pokój
mały, umeblowany, z niekrępującem wejściem, poszukiwany. Oferty z podaniem żądanej opłaty miesięcznaj należy składać w admin. niniejszego pisma dla „ABC",

Dr. Z. Rakowski
ספּעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהייט
9 קאָנסטאַנטינאָווסקא 9
טעלעפאָן 27-81
ספּעציעלע הורס פאַר שמאַלער.
עמפּפאַנגסשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5—7.
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכם.
175

דעם פראפעסאר'ס עצה

וואס דארף אויסגעפיהרט ווערן

פראפ. קעמערער פערלאזט פוילען נאך עטליכע חדשים פארשען און קאנטראלירען אונזער ווירטשאפטליכע און פינאנציעלע פראבלעמען גרייט ער צו א בעריכט פאר דער רעגירונג, ווי אזוי מ'דארף פערבעסערן און ענטוויקלען די ווירטשאפטליכע פערהעלטנישען אין לאנד.

אויפ'ן אבשיידס-באנקעט, וועלכע עס האט לכבוד פראפ. קעמערער איינגעארדענט דער פינאנץ-מיניסטער האט פראפ. קעמערער צווישען אנדערען געזאגט: ס'איז נישט קיין ספק, אז די ווירטשאפטליכע פערהעלטנישען אין פוילען האבען זיך זייט עטליכע חדשים געבעסערט, דאס איז אבער ערשט אנ'אנהויב אין קאמף פאר דעם עקאנאמישען אויפבוי פון לאנד. מ'דארף זיך נישט איבערגעבען קיין נישט בעדייטענדען אפטימיזם, עס געהט די צייט, ווען דאס גאנצע פוילישע פאלק דארף פעסט בייסען מיט די צייהן און ארבייטען. דער עיקר איז אבער צו געווינען דעם צוטרוי צום אייגענעם לאנד דורך די אייגענע בירגער.

דער לעצטער זאץ פון קעמערער'ן איז דער אבסאלוטער אמת, וועלכען עס דארפען געדענקען די מאכט-האבער אין פוילען. ווען די איינענע בירגער, בתוכם אויך די נאציאנאלע מינדערהייטען, וועלען נישט זיין צופרידען, וועט גארנישט העלפען, אפילו נישט קיין אויסלענדישע הלוואות.

נאך דער מאי-רעוואלוציע, ווען דער איצטיגער פרעמיער בארטעל האט געהאלטען זיין ערשטע עקספאזע אין סיים, איז די רעדע געווען אזוי געבויט, אז ס'האט זיך געקענט דוכטען, דאס די רעגירונג נעהמט אן עמערערס געדאנק. אבער עס ווערט דערווייל גארנישט פון בארטעלס ווערטער.

דער אופן ווי אזוי דער פרעמיער בארטעל האט אויפגענומען די דעלעגאציע פון דער יודישער שול-ארגאניזאציע, דער אויסדרעה פון בילדונגס-מיניסטער, אז אין פוילען איז נישטא קיין „נומערוס-קלאזוס" נאר א „נומערוס-טעכניקוס" (א שפאגעל נייער בעגריף), איבערדעם איז נישטא וואס אפצושאפען, די קלאגען, אז אין צעכען-געזעץ וועט גארנישט געענדערט ווערען.—דאס אלץ קען נישט ברענגען דעם אזוי-געווינשטען צוטרוי פון אלע בירגער אין לאנד.

פינאנץ-מיניסטער קלארנער האט געזעגענט קעמערער'ן און האט געזאגט, אז ער וועט אדורכפיהרען אלע עצות, וואס דער חשובער פראפעסאר האט בעגעבען. הלואי זאל ער די עצה פון געווינען דעם צוטרוי פון אלע בירגער אין לאנד אויך אויספיהרען. **יער.**

—◆◆◆◆—

נחום סאקאלאוו אין בערלין.

בערלין (יט"א) דער פארזיצענדער פון אלוועלטליכען ציוניסטישען עקזעקוטיוו ה' נחום סאקאלאוו, איז אנגעקומען קיין בערלין. ה' סאקאלאוו וועט זיך אויפהאלטען א קורצע צייט אין דער שכנות פון בערלין צוליב אברוה-צוועקען.

יאשא חפץ ערנסט קראנק נאך אנ'אפעראציע.

ניו-יארק. (י. ט. א.) דער בערימטער פידעל-שפילער יאשא חפץ, וועלכער געפינט זיך איצט אין ניו-יארק איז ערנסט קראנק געווארען. ער געפינט זיך אין „מאונט סיני האספיטאל", וואו ער איז אפערירט געווארען אויף דער בלינדער קישקע. דער דאקטאר, וועלכער האט געמאכט די אפעראציע, האט ערקלערט, אז נישט קוקענדיג דערויף, וואס די אפעראציע איז געלונגען איז חפץ דאך נישט איינגאנצען ארויס פון געפאהר.

פראנקרייך נויטיגט זיך אין אימיגראנטען.

די פראנצ. „ליגע פאר מענשען-רעכט" וועט אונטערנעהמען א קאמף פאר פערלייכטערן די אימיגראציע.

(קארעספאנדענץ פון פאריז).

די רעאקציאנער-שאוויניסטישע פרעסע איז אין דער גאנצער וועלט די זעלבע. זאל עס זיין א „פעלקישע" צייטונג אין דייטשלאנד, א פראנצויזיש בלעטעל פון מאנארכיסטישען לאגער, אדער א נאציאנאליסטישע אויסגאבע אין אנ'אנדער לאנד – אלע ליידען אויף איין קרענק, אויף א פאנישע מורא פאר יעדער מין אויסלענדישע אימיגראנטען. מען רעכענט זיך נישט דערמיט, וואס די „אומגעוואונשענע אויסלענדער" ברענגען באנק אפט גרויס נוצען דעם לאנד, וואס זיי פערשטופען די לעכער פון צושטערונג, וועלכע ס'זענען געבליבען נאך דער וועלט-מלחמה.

אין ערגיץ דערקענט מען נישט די לעכערליכקייט פון דעם מין בעציהונג אזוי בולט, ווי אין פראנקרייך. פראנקרייך קען נישט בלויז לייבט פערדרייען דאס ביסעל אימיגראנטען, וואס זי פערמאגט, נאר זי נויטיגט זיך נאך אין הונדערטער טויזענדער נייע אימיגראנטען – דאס איז דער אויספיהר, צו וועלכען עס קומט אין זיין ראפארט דער מיטגליד פון דער „ליגע פאר מענשען-רעכט" פראפ. ראזשע פיקאר.

ס'איז אינטערעסאנט זיך אפצושטעלען אויף די ציפערען און אויספיהרען פון דעם ראפארט, ווייל די פראגע וועגען אימיגראציע איקפראנקרייךאיז א ברענענדער ענין פאר צעהנדליגער טויזענדער אימיגראנטען פון פערשידענע לענדער.

אין יאהר 1911 האט פראנקרייך פערמאגט א בעפעלקערונג פון 39,605,000 נפשות. נאך דער מלחמה איז די צאהל געפאלען ביז 37,500,000. פראנקרייך האט אויף אזא אופן פערלוירען העכער 2 מיליאן פון איהרע בירגער, אויב מען זאל צורעכענען צו דער סאלידער ציפער די אומגעקומענע צאהל בירגער פון על-זאס-לאטארינגען, וועט אויסמאכען 2 מיליאן מיט 400 טויזענד נפשות.

ווי אזוי זאל מען פערפילען דעם שרעקליכען דוחק אין מענשען? אז די היינטיגע פראנצויזישע פרויען זאלען צוליב פאטריאטיזם פערגרעסערען די צאהל געבורטען – אויף דעם איז שווער צו האפען. צווייטענס, וואלט מען געדארפט א ביסעל צו לאנג ווארטען אויף די קינפטיגע בירגער.

אהן א מענשען צופלוס פון אויסען קאן זיך פראנקרייך נישט בעגעהן. דאס אנערקענען אלע. בלויז די שאוויניסטישע שרייער מאכען יעלות, אז דער דוחק אין מענשען איז שוין פון לאנג געדעקט און אין פראנקרייך איז איצט פערהאן מעהר מענשען, ווי מען דארף.

פיקאר בעווייזט מיט א גאנצער רייהע גענויע ציפערען, אז אין פראנקרייך איז נאך דא אנ'ארט פאר 700 טויזענד אויסלענדישע אימיגראנטען. אהן די מענשען וועט זיך פראנקרייך נישט קאנען בעגעהן נישט אין דער לאנדווירטשאפט, נישט אין דער אינדוסטריע. פראנקרייך טוט נישט קיין שום טובה די אימיגראנטען. אריינלאזענדיג זיי צו זיך אין לאנד, נאר די אימיגראנטען ברענגען פראנקרייך געוואלדיגע נוצען, ארבייטענדיג אויף פראנצויזישע פעלדער, אין פאבריקען און גרובען.

פיקאר זעהט נישט דעריבער קיין מניעות אריינצולאזען אימיגראנטען קיין פראנקרייך. פערשטעהט זיך, ער האלט, דאס מען דארף גענוי די אימיגראנטען אונטערזוכען זייער געזונד-צושטאנד. די ארבייטס-בעדינגונגען און די שכירות דארפען, לויט פיקאר'ס ראפארט נישט זיין קלענער, ווי פאר פראנצויזישע ארבייטער. דאס נאטוראליזירען זיך דארף ווערען פערלייכטערט און ביליגער. דאס ארויסשיקען פון אימיגראנטען פון פראנקרייך דארף נישט פארקומען, ווי ביז איצט, לויט'ן ווילקיר פון דער אדמיניסטראטיווער מאכט, נאר לויט אנ'אורטייל פון א גריכט.

דער ראפארט וועגען אויסלענדער וועט ראזשע פיקאר פארשטעלען אויפ'ן צוזאמענפאהר פון „דער ליגע פאר מענשען-רעכט", וועלכע וועט פארקומען דעם 31. אקטאבער ד. י. אין מעץ. ס'זענען פערהאן אלע מעגליכקייטען, אז די הויפט-פרינציפען פון דעם ראפארט וועלען אויף דעם צוזאמענפאהר אנגענומען ווערען און ס'וועט געפיהרט ווערען א קאמף, אז די פרינציפען זאלען אדורכגעפיהרט-ווערען אין לעבען. ביי דעם גרויסען איינפלוס, וואס די ליגע האט אין פראנקרייך, איז צו האפען, אז דער קאמף וועט זיך ענדיגען מיט א געהעריגען ערפאלג. דעמאלס וועט פערלייכטערט ווערען די אימיגראציע פון אויסלענדער קיין פראנקרייך.

ר. ס-א.

אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ פון עמיגראציע-ארגאניזאציעס

ווענדעט זיך צום פעלקער-בונד וועגען אנגעוועהטיגטע וואנדערונג'ס-פראגען

גענף. (י. ס. א.) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, איז אין גענף אפגעהאלטען געווארען א קאנפערענץ פון פריוואטע ארגאניזאציעס, וואס האבען די אויפגאבע צו שיצען די עמיגראנטען אין דער גאנצער וועלט. די קאנפערענץ האט צווישען אנדערען בעטראכט פאלגענדע פראגען: אפיציעלע אנערקענונג דורך די מלוכות און פעלקער-בונד פון די פריוואטע ארגאניזאציעס צו שיצען די עמיגראנטען; די מעטאדען פון צוזאמענארבייט פון די ארגאניזאציעס אין פערשידענע לענדער, וואס בעטייליגען זיך אין דער קאנפערענץ; די פונאנדערשיידונג פון עמיגראנטען פאמיליע-מיטגלידער און די מיטלען צו פערהיטען געגען גרויזאמקייטען; דער קאמף געגען עמיגראציע שווינדלער, פראגראם פון דער קינפטיגער קאנפערענץ.

אין דער איצטיגער קאנפערענץ האבען אנטייל גענומען פארטרעטער פון 40 ארגאניזאציעס, צווישען וועלכע עס האבען זיך געפונען פאלגענדע יודישע „עמיגדירעקט". „קאמיטעט פון יודישע דעלעגאציעס" אין פאריז, „יקא", יודישע פרויען-ארגאניזאציע אין אמעריקא, יודישע געזעלשאפט פאר שוץ פון פרויען ארגאניזאציע אין אמעריקא, יודישע געזעלשאפט פאר שוץ פון פרויען אין לאנדאן.

אין דער פראגע פון אפיציעלען אנערקענען די פריוואטע ארגאניזאציעס איז אנגענומען געווארען די רעזאלוציע פון פערטרעטער פון „עמיגדירעקט", ה' צבי אבערסאן, אז דער עקזעקוטיוו-קאמיטעט פון דער קאנפערענץ זאל זיך שטעלען אין פערבינדונג מיט דער קאמיסיע פאר קאמוניקאציע און טראנזיט פון פעלקער-בונד מיט'ן צוועק צו בעקומען אנ'איינלאדונג צו בעטייליגען זיך אין די ארבייטען פון די עקספערטען-קאמיסיע אויף שיצען הוימלאזע און אנדערע ארבייטען. וואס זענען געווידמעט פערשידענע עמיגראציע-ענינים.

וואס שייך די מעטאדען פון צוזאמענארבייט פון פריוואטע ארגאניזאציעס אין פערשידענע לענדער איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע פון ה' אבערסאן, וועלכע דריקט אויס דעם ווונש, אז אין יעדען לאנד זאל געשאפען ווערען א בעראטענדע קאמיסיע, וואס זאל קאארדינירען די ארבייטען אויפ'ן געביט פון עמיגראנטען - שוץ אינם בעטרעפענדען לאנד. אין דער פראגע פון פערמיידען די פונאנדערטיילונג פון פאמיליען-מיטגלידער פון די עמיגראנטען איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, אין וועלכער עס ווערט געזאגט, אז די קאנפערענץ ווייזט ארויס גרויס פראאינטערעסירונג צו די שטרעבונגען, וואס ווייזען זיך איצט ארויס אין די פראאייניגטע שטאטען צו לעזען די דאזיגע פראגע אויף א הומאניטארען אופן. ווייטער מאכט די קאנפערענץ אויפמערקזאם די מלוכות אויף דעם, צי עס וואלט נישט געווען געוואונשען, אז ביים ארויסגעבען די אויסלאנדס פעסער זאל גענומען ווערען אין אכט די עווענטועלע שפעטערע פונאנדערטיילונג פון די פאמיליען-מיטגלידער.

אויף צו בעטראכטען די פראגע פון די בירגערשאפטסלאזע איז געבילדעט געווארען א סוב-קאמיסיע, אין וועלכער עס זענען אריין מצד די יודישע דעלעגאציעס די ה"ה לוסיען וואלף און ה' צבי אבערסאן.

רוטענבערג שאפט נישט קיין נייע עלעקטריע-סטאציע.

הכחשה פון אנ'איבערגעטריבענער ידיעה.

לאנדאן. (י.ט.א.) א ווארשאווער יודישע צייטונג האט אפגעדרוקט א ספעציעלע דעפעשע פון ירושלים, לויט וועלכער אינוש. רוטענבערג האט מכלומרשט בדעה ארויסצולאזען נייע אקציעס אויף א סומע פון 100,000 פונט שטערלינג אויפ'ן ארט פון די 100,000, וואס ער האט בעקומען פון לאנדאנער מיליאנער באראן. ווייטער ווערט געזאגט אין דער דערמאנטער דעפעשע, אז דאס געלד וועט בענוצט ווערען אויף צו גרינדען נייע עלעקטריע-אנשטאלטען אין ארץ-ישראל.

אויף אזא אופן זאל געגעבען ווערען א מעגליכקייט צו בעשעפטיגען א גרויסע צאהל מענשען, וואס זענען איצט ארבייטסלאז.

פון אויטענטישע קוועלען ווערט די י.ט.א. געוואויר, אז די דערמאנטע ידיעה שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט פון אנהויב ביז'ן סוף. קיין נייע אקציעס וועט אינוש. רוטענבערג נישט ארויסלאזען, ווייל פון די שוין ארויסגעלאזטע אקציעס אויף 1.000.000 פונט זענען דערווייל בלויז רעפאנירט אויף א סומע פון 400.000 פונט. דאס געלד וועט נישט פערנוצט-ווערען אויף צו גרינדען נייע עלעקטריע - אנשטאלטען און נישט אויף צו בעקעמפען די ארבייטסלאזיגקייט. די ארבייטען אויפ'ן ירדן וועלען זיך אנהויבען אין הסכם מיט'ן אויסגעארבייטען פלאן, נישט פריהער ווי קומענדיגען יאהר.

———

קולידזש — דער ספינקס

זיין שטאנדפונקט וועגען ענדערען די אימיגראציע-קוואטא איז נאך אלץ נישט בעקאנט.

וואשינגטאן. (י. ט. א.) אין געוויסע קרייזען איז מען שטארק פעראינטערעסירט צו וויסען, צי די רעגירונג וועט זיך בענוצען מיט דעם פונקט אין דעם איצטיגען אימיגראציע-געזעץ, לויט וועלכען דעם פרעזידענט איז ערלויבט צו ענדערען דעם אופן, אויף וועלכען די קוואטעס פון די פערשידענע לענדער זאלען בעשטימט ווערען.

דער פונקט אויב דער פרעזידענט זאל זיך מיט איהם בענוצען, וואלט שטארק אנגעגריפען געוויסע לענדער און וואלט ווידער פערגרעסערט די קוואטא פאר אנדערע לענדער.

דייטשלאנדס קוואטא וואלט פערקלענערט געווארען פון 51,000 א יאהר אויף בלויז 22,090. אויף אנ'ענליכען אופן וואלטען פערקלענערט געווארען די קוואטאס פאר בעלגיען, פוילען און אנדערע לענדער.

דאגעגען די קוואטאס פון „ענגלאנד, אירלאנד, האלאנד, עסטרייך און רוסלאנד וואלטען פערגרעסערט געווארען. ענגלאנד וואלט געהאט דעם גרעסטען פראפיט פון דער ענדערונג. דערווייל ווייסט אבער נאך קיינער נישט, וואס דער פרעזידענט האט בדעה צו טון.

יודישע וועלט-ארגאניזאציעס

איינגעלאדען קיין מאסקווע אויף דער קאנפערענץ פון אזעט.

מאסקווע (יט"א) די געזעלשאפט צו שטיצען יודישע ערד-קאלאניזאציע אין רוסלאנד „אזעט", האט פונאנדערגעשיקט איינלאדונגען צו אלע יודישע הילפס-ארגאניזאציעס אין אייראפא און אמעריקא, וועלכע שטיצען, אדער סימפאטיזירען מיט דער יודישער קאלאניזאציע-בעוועגונג אין רוסלאנד, צו שיקען זייערע פארשטעהער אויף דער קאנפערענץ פון „אזעט". די קאנפערענץ פון „אזעט" וועט אבגעהאלטען ווערען אין מאסקווע אין משך פון מאנאט אקטאבער ה. י.

נײַער פאָלקסבלאט
16. סעפּטעמבער 1926

דאס לאָדזער לעבען

נײַער פאָלקסבלאט
16. סעפּטעמבער 1926

16
דאָנערשטאָג
ה
תשרי תרפ"ז

סעפּטעמבער
זון-אויפגאַנג 4.41
זון-אונטערגאַנג 6,32
לענג פון טאָג 14

היינט
רעגיסטראַציע פון יאָהרגאַנג 1908.

(מ) היינט דאַרפען זיך רעגיסטרירען די מאַנספּערשוינען פון יאָהרגאַנג 1908 וואָס זייער פאַמיליען-נאָמען הויבען זיך אָן מיט A Ba ביז Be.

די רעגיסטראַציע קומט פאָר אויף טראַוגוטאַ 10 פון 8 פריה ביז 3 נאָכמיטאָג.

מעלד וועגען קראַנקהייטען —
טיפוס איז אין שטאָט!

מיליטער-דינסט
פון יאָהרגאַנג 1905.

(או) פון 7-טען ביז דעם 12-טען אָקטאָבער וועט אַריינגעצויגען ווערען אין מיליטער די ערשטע גרופּע פון יאָהרגאַנג 1905, וועלכע זענען אָנערקענט געוואָרען אַלס פעהיגע צום מיליטער-דינסט.

די צווייטע גרופּע וועט אַריינגעצויגען ווערען אין מערץ 1927.

מיליטער-דינסט
פאַר אויסלענדער.

(או) לויט'ן נייעם געזעץ וועגען מיליטער-דינסט-פליכט, קענען אויסלענדער צוגענומען ווערען אַלס פריוויליגע אין פּוילישען מיליטער, נאָר נאָך אַן ערלויבניש פון מלוכה-פּרעזידענט.

קוילען
פאַר די לאָדזער פאַבריקען וועט שוין זיין גענוג.

(ס) נאָך דער קאָנפערענץ אין האַנדעלס-מיניסטעריום האָבען אָנגעהויבען אָנצוקומען קיין לאָדז גרעסערע טראַנספּאָרטען קוילען פאַר דער לאָדזער אינדוסטריע.

שולען.
אָוונט - און ערגענצונגס - קורסען.

(מ) די בילדונגס-און קולטור-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט טיילט מיט, אַז די איינשרייבונגען אין די אָוונט-פאָלקסשולען און אין די ערגענצונגס קורסען ווערט פערלענגערט ביז סוף וואָך.

די איינשרייבונגען קומען פאָר פון 6 ביז 9 אין אָוונט אין פאָלגענדע פּונקטען: אין די ערגענצונגס שולען — אַנדזשעיאַ 24, נאָוואַ-סענאַטאָרסקאַ 4, מיצקעוויטש 7 ווילענסקא 14, גובערנאַטאָרסקאַ 22, פּאָמאָרסקאַ 18, נאַפּיורקאָווסקאַ 31, סאָסנאָווא 1, זשגאָווסקאַ 76, פּאָלודניאָוואַ 28, קשענשי מלין 15, קאַנטנאַ 17, זגערסקאַ 116, שפּיטאַלנא 9, סקערניעוויצקאַ 3, סמוגאָווא 6, אַלעקסאַנדראָווסקאַ 21, זשגאָווסקאַ 25, יוליוש 24, וואָלטשאַנסקאַ 21.

אין די אָוונט-פאָלקס-שולען: גלובנאַ 30, זשגאָווסקאַ 30, זגיערסקאַ 11, זאַגאַיניקאָוואַ 34, שקאָלנאַ 32, שענקעוויטש 11, זגערסקאַ 166, זלאָטאַ 7.

קורסען פאַר דערוואַקסענע: זשעראָמסקי 58, נאָוואַ-סענאַטאָרסקאַ 4 און זגערסקא 70.

* *

(ב) נעכטען האָבען זיך אָנגעהויבען אין די היגע שולען די לעקציעס.

די פאַמיליע פון קראַנקען מוז געאימפּט ווערען —
טיפוס איז אין שטאָט!

אקציע צו זיכערן דאס לעבן פון די בירגער.
הויז-בעזיצער מוזן האַלטן אין אָרדנונג די קלאָזעטן.

(ב) די שרעקליכע טראַגעדיע, וואָס האָט ווי בעוואוסט פאַסירט מיט עטליכע טעג צוריק אויף צעגעלניאַנאַ 56, בעת וועלכער עס האָבען געפונען דעם טויט צוויי יודישע פרויען, האָט מיט רעכט אויפגערודערט די גאַנצע לאָדזער געזעלשאַפט.

ווי מיר דערוויסען זיך האָט אַ גרופּע היגע בירגער בעשלאָסען אָנצוהויבען אַן אַקציע ביי דער היגער מאַכט, אַז דאָס לעבען פון די בירגער זאָל נישט זיין בעדראָהט, און אַז די הויז-בעזיצער זאָלען געצוואונגען ווערען צו האַלטען אין אָרדנונג די קלאָזעטן, זיי זאָלען זיין געמויערט פון דויערהאַפטיג מאַטעריאַל און נישט פון ברעטער און זאָלען געהאַלטען ווערען ריין.

די סאַניטאַרע-אָפּטיילונגען פון מאַגיסטראַט זאָל האָבען די אויפגאַבע צו קאָנטראָלירען די אָביעקציעס אין די הויפען.

שטייער-אינפאָרמאַציעס.
וועגן 10 פּראָצענט צושלאַג. — די ראַטעס פון אומזאַץ-שטייער.

(פ) ווי בעוואוסט, איז ביז'ן היינטיגען טאָג נישט צוגערעכנט געוואָרען קיין 10 פּראָצענטיגער צושלאַג פאַר פערלעגענע שטייערן.

לעצטענס האָט דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום מודיע געווען דער געהעריגער מאַכט, אַז פון היינט אָן זאָל זי צוטרעטען איינצוציהען די פערלעגענע שטייערן צוזאַמען מיט אַ 10 פּראָצענטיגען צושלאַג. דאָס איז אָבער נישט נוגע דער פערמעגענס-שטייער, וועלכער קאָן איינגעצאָהלט ווערען אָהן דעם צושלאַג.

* * *

(או) מיר דערמאָהנען, אַז דער טערמין פון איינצאָהלען די צווייטע „זאַליטשקע" פון דער צווייטער ראַטע פון אומזאַץ-שטייער ענדיגט זיך דעם 20-טען סעפּטעמבער.

שטייערן אין חודש סעפּטעמבער

(א) אין סעפּטעמבער ד. י. זענען צאָהלבאַר פאָלגענדע שטייערן: 1) פון אינדוסטריע-שטייער; די חודש איינצאָהלונגען פון אומזאַץ-שטייער ביי'ן 15 סעפּטעמבער, ווייטער דאַרף איינגעצאָהלט ווערען ביז'ן 20 ד.ח. אַ העלפט פון דער קאָנטאָ פאַר'ן צווייטען קוואַרטאַל. 2) הכנסה-שטייער פון עמעריטורעס, שכירות א. אַ. וו.

אין דעם לויפענדען חודש וועלען זיך אויך אָנהויבען די עקזעקוציעס פון דעם פערמעגענס-שטייער און אַנדערע, וועלכע טערמינען האָבען זיך געענדיגט אין חודש אויגוסט.

אויסלענדישע הנחה-פּעסער פאַר סוחרים
וואָסערע פאָרמאַליטעטען מען דאַרף ערלעדיגען.

(א) צוליב די אָפטע מיספערשטענדנישען ביים אַרויסנעהמען אויסלענדישע הנחה-פּעסער צו האַנדעלס-צוועקען, גיבען מיר דאָ איבער די נויטיגע פאָרשריפטען.

די קאָמפּעטענטע מאַכט גיט נישט אַרויס קיין הנחה-פּעסער אָהן אַ מיינונג פון דער האַנדעלס-קאַמער. דאָרט, וואו ס'איז קיין האַנדעלס-קאַמער נישט פאַרהאַן דאַרף מען פאָרשטעלען אַ נויטיגע מיינונג פון דער געהעריגער אינדוסטריע- אָדער סוחרים-אָרגאַניזאַציע.

צו דער בקשה דאַרף בייגעלייגט ווערען די האַנדעלס-קאָרעספּאָנדענץ, וועלכע קאָנען בעווייזען די נויטיגקייט פון דער רייזע קיין אויסלאַנד. ס'דאַרף אויך פאָרגעשטעלט ווערען אַ אָבשריפט פון לעצטען פּאַטענט.

---

4 חדשים צייט האָט ער געשלינגען די נעגעל.
וואָס עס דערצעהלט דער דאָקטאָר, וועלכער האָט געמאַכט די זעלטענע אָפּעראַציע.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער נעכטיגער ידיעה וועגען דער זעלטענער אָפּעראַציע, בעת וועלכער מען האָט געפונען ביי אַ פּאַציענט אין מאָגען אַ גאַנצען אייזען-סקלאַד, האָט ד"ר גאָלדמאַן, וועלכער האָט אַדורכגעפיהרט די אָפּעראַציע, געגעבען פאָלגענדע ערקלערונגען:

דער פּאַציענט האָט זיך געווענדעט צו אונז אין קליניק, קלאָגענדיג זיך אויף ווייטאָגען אין מאָגען. מיר האָבען געמאַכט אַ רענטגען-אויפנאַהמע, וועלכע האָט אויסגעוויזען, אַז אין מאָגען פונ'ם קראַנקען געפינען זיך אַ סך נעגעל און האַקענס.

איך האָב באַלד אַדורכגעפיהרט די נויטיגע אָפּעראַציע, וועלכע האָט זיך זעהר גוט איינגעגעבען.

אַזעלכע ענליכע פאַלען, הגם זיי טרעפען זיך זעהר זעלטען. געהערען אָבער נישט אין דער מעדיצין צו די „נסים". דער לעצטער פאַל, וועלכען איך געדענק, איז פאָרגעקומען אין יאָהר 1921 אין טשעכיען, וואו אַ גייסטיג-קראַנקער האָט איינגעשלינגען 88 גרויסע נעגעל.

וואָס שייך דעם איצטיגען פאַל, איז ער אינטערעסאַנט דערמיט, וואָס דאָ האָבען מיר צו טון מיט אַ גייסטיג נאָרמאַלען מענש. איך האָב נישט אין דער הינזיכט קיין ספקות נישט, ווייל דער פּאַציענט איז ספּעציעל אונטערזוכט געוואָרען דורך אַ פּסיכיאַטאָר.

דער פענאָמענאַלער פּאַציענט האָט זיך נאָך דער אָפּעראַציע געפיהלט זעהר גוט און נעכטען, ד. ה. נאָך 10 טאָג, איז ער אויסגעשריבען געוואָרען פון דער קליניק.

דעמזעלבען טאָג איז ער אַרויסגעפאָהרען צו זיין ווייב, וועלכע וואוינט אין אַ דאָרף נעבען רודאַ-פּאַביאַניץ.

זיין פרוי האָט דער פּאַציענט נישט דערצעהלט, אַז ער פאָהרט אויף אַן אָפּעראַציע קיין לאָדז. ער איז זיך מודה, אַז ער האָט זיך געוועט מיט זיינע שכנים, אַז ער וועט איינשלינגען אַלעס וואָס מען וועט איהם נאָר געבען.

איידער ער איז צוגעטרעטען צו דער אמת'ער „אַרבייט" האָט ער געמאַכט אַ פּרוב מיט אַ נאָגעל. דער פּרוב האָט זיך גלענצענד איינגעגעבען, ווייל ער איז צוריק אַרויס אויף אַ נאַטירליכען אופן...

מיינענדיג, אַז עס וועט ווייטער צוגעהן אַזוי גלאַטיג, איז דער פּאַציענט צוגעטרעטען צו רעאַליזירען זיינע געוועטען, וועלכע ער האָט געמאַכט אין משך פון 4 חדשים.

די נעגעל, וואָס זענען אַרויסגענומען געוואָרען פון מאָגען, זענען אָבפאָטאָגראַפירט געוואָרען און איבערגעגעבען געוואָרען אין שפּיטאָל-מוזעאום.

הונגער-שטרייק פון פּאָליטישע אַרעסטירטע אין טורמע אויף גדאַנסקאַ.

(ב) נעכטען אין דערפריה האָבען די פּאָליטישע אַרעסטאַנטען פון טורמע אויף גדאַנסקאַ גאַס אָנגעהויבען אַ הונגער-שטרייק און האָבען איבערגעגעבען דעם טורמע-נאַטשאַלניק ה' באַרגעל פאָלגענדע פאָדערונגען: 1) די אַרעסטירטע פערלאַנגען אַראָפּצונעהמען די „ברילען" פון די פענסטער, וועלכע געהען אַרויס אויפ'ן הויף; 2) זעהונגען זאָלען פאָרקומען דורך אַ טיש, וואָס איז נישט העכער און נישט ברייטער ווי 80 צענטימעטער. ביי די זעהונגען זאָל מען זיצען און נישט שטעהען און די זעהונג זאָל דויערן 30 מינוט; 3) אַרויסשיקען די שווער קראַנקע אין די שטאָטישע שפּיטאָלען אויף די קאָסטען פון דער מלוכה; 4) פערבעסערן דאָס טורמע-עסען; 5) אָפּשאַפען די פליכט פון שטעהען צו צוויי בעת דער „זמיאַנע" 2 א זייגער בייטאָג און ביים אַפּעל 7 אַ זייגער אין אָוונט; 6) שפּיטאָל-עסען פאַר די קראַנקע אין טורמע; 7) אַ בשותפות'דיגער שפּאַציר פאַר אַלע מאַנספערשוינען; 8) צולאָזען אַלע לעגאַלע צייטונגען; 9) צואיילען די אויספאָרשונגען און פּראָצעסען; 10) שיקען צו פּריוואַטע דאָקטוירים אין שטאָט אויף די קאָסטען פון די אַרעסטאַנטען; 11) אַ שנעלערע פּאָסט-קאָמוניקאַציע; 12) פערפיהרען אַן אויספאָרשונג געגען די פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען דעם 6 ד. ח. געשלאָגען דעם אַרעסטאַנט פּושיסקי; 13) צולאָזען אין טורמע ביכער אין דער יודישער שפּראַך; 14) אויסבעסערען דאָס באָד; 15) ווענטילירען דאָס קלאָזעט.

וועגען די דאָזיגע פאָדערונגען האָט דער טורמע-נאַטשאַלניק מיטגעטיילט דעם פּראָקוראָר שמידט, וועלכער האָט גלייך וועגען דעם הונגער-שטרייק מודיע געווען טעלעפאָניש דעם יוסטיץ-מיניסטער מאַקאָווסקי.

נאָכ'ן בעקומען די דאָזיגע אינפאָרמאַציעס האָבען מיר זיך געווענדעט צום פּראָקוראָר שמידט, וועלכער האָט ערקלערט, אַז עטליכע פּאָסטולאַטען פון די פּאָליטישע אַרעסטירטע ווי למשל: דאָס אויסבעסערען דאָס באָד, ווענטילירען די קלאָזעטען זענען שוין אַדורכגעפיהרט, ווי אויך איז אָנערקענט געוואָרען פאַר די אַרעסטירטע אַ זעהונג פון 30 מינוט.

וואָס שייך די איבעריגע פּאָסטולאַטען געהען זיי איבער די קאָמפּעטענץ פון פּראָקוראָר און עס קען זיי ענדערען נאָר דער יוסטיץ-מיניסטער.

יום-כפור-פּאַנטאָפעל
— און גימנאַסטישע —
פון 1.50 זל.
עמפּפעהלט די פּאַנטאָפעל פאַבריק
2 אַגראַדאָוואַ 2
רוג נאָוואָמיעסקאַ.

וואוינונג-שטייער
אַרבייטער-דעלעגאַציע קאָנפערירט מיט'ן וואָיעוואָדע וועגען בעפרייען אַרבייטער פון מלוכה'שען וואוינונגס-שטייער.

(או) נעכטען איז געווען אַן אַרבייטער-דעלעגאַציע ביים וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט וועגען אָפּשאַפען דעם מלוכה'שען וואוינונגס שטייער פון אַלע אַרבייטער-וואוינונגען.

די דעלעגאַציע האָט פאָרגעשטעלט די שווערע לאַגע פון די אַרבייטער און ערקלערט, אַז די אַרבייטער קענען בשום אופן דעם דאָזיגען שטייער נישט בעצאָהלען. דער וואָיעוואָדע האָט צוגעזאָגט זיך צו ווענדען צו דער לאָדזער און וואַרשעווער פינאַנץ מאַכט וועגען בעפרייען די אַרבייטער פון צאָהלען מלוכה'שען וואוינונגס-שטייער.

נאַכט-אַרבייט
פאַר פרויען און מינדעריעהריגע זאָל זיין פערבאָטען.

(או) נעכטען איז געקומען פון וואַרשא קיין לאָדז אַן אַרבייטס-אינספּעקטאָרין, וועלכע האָט אַדורכגעפיהרט אַ קאָנטראָל אין די פאַבריקען, וואו ס'אַרבייטען ביינאַכט פרויען און מינדעריעהריגע.

די אינספּעקטאָרין האָט זיך שטאַרק בעוואונדערט, וואָס די היגע אַרבייטס-אינספּעקטאָרען פערנעהמען זיך אַזוי ווייניג מיט דער דערמאָהנטער פראַגע.

די אינספּעקטאָרין וועט וועגען איהר רעוויזיע צושטעלען אַ ראַפּאָרט אין אַרבייטס-מיניסטעריום.

פערניכטעט די פליגען —
טיפוס איז אין שטאָט!

די סטרוזשעס
רוהען נישט.

(או) דער פעראיין פון די סטרוזשעס האָט איבערגעגעבען אַ מעמאָריאַל אין דער וואָיעוואָדזטווע וועגען ערלויבען זיי צו נעהמען צו 30 גראָשען פאַר עפענען דאָס טויער.

ריזיגע שרפה אין לאדז.

גאנץ לאדז בעלויכטען פונ'ם פייער. -- שיער זיך אנגעצונדען בענזין-און נאפט-סקלאדעם

נעכטען ארום האלב צוועלף ביינאכט איז לאדז אלארמירט געווארען פונ'ם פייער, וואס האט בריים און ווייט פער-נומען דעם הימעל איבער דער שטאט. עס האט געמאכט דעם איינדרוק, אז עס איז ענטשטאנען א ריזיגע שרפה, וואס וועט געוויס אנמאכען גרויסע חורבנות, און „בעשטייערען" עמיצען צום נייעם מזל'דיגען יאהר מיט א נייעם פייער-שטייער.

נישט אומזיסט האט זיך דאך לעצ-טענס ווידער אויפגעוועקט די זאפאל-קעס-פראגע...

ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען איז דאס פייער איינגעבראכען אויף קאנס-טאנטינער 107, וואו עס געפינט זיך א לאנגע רייה שאפעס, וועלכע געהערען פון איין זייט צו א געוויסען גוטמאן, און פון דער אנדערער זייט — צו א גע-וויסען האניגסבערג. דארט געפינט זיך אויך דעם לעצטענס א מארטאק, וועל-כער איז אגב די לעצטע צייט נישט טעטיג.

אין די שאפעס איז געלעגען שטרוי און היי און אין א טייל פון זיי האט זיך בעפונען אפפאל.

פארענט פון די שאפעס איז גע-שטאנען א קליין הייזעל, וואס געהערט צו האניגסבערג. דאס דאזיגע הייזעל האט האניגסבערג אפגעגעבען צום וואוינען אן ארימער יודישער פאמיליע פון העניעך יאסקאוויטש (א היימלאזער פון קאנין).

בעת מעשה זענען שוין אין הייזעל געשלאפען דאס פאר-פאלק יאסקאוויטש און זייער 17-יעהריגער זוהן. צוויי אנ-דערע זיהן זייערע זענען זאקען-מאכער און זענען פערנומען ביי נאכט.

די שרפה איז אויסגעבראכען פון אן אומבעקאנטער סיבה, און א צופעלי-גער פערבייגעהער, וועלכער האט בעמערקט דאס פייער האט אלארמירט די איינוואוינער פון דעם הייזעל.

בליץ-שנעל האט זיך דאס פייער פערשפרייט ארום און ארום, און האלב נאקעטע האבען זיך די יאסקאוויטש'עס קוים געראטעוועט מיט'ן לעבען און אזא טרויעריגען מצב האבען זיי די שכנים אריינגענומען צו זיך.

אין סך הכל זענען אלע שאפעס מיט דעם הייזעל אפגעברענט געווארען — ממש אוועק מיט'ן רויך, און ווען נישט די באלדיגע און ענערגישע אקציע פון אונזערע אויסגעצייכנעטע לאדזער פייער-לעשער, וואלט, חלילה, די שרפה גענומען האבען פאטאלע פאלגען.

די גרויסע סכנה איז בעשטאנען דע-רין, וואס נאהענט נעבען די שאפעס געפינען זיך די סקלאדעס פון בענזין און נאפט, וועלכע געהערען צו דער „וואקום און אויל-קאמפאני". ווען דאס פייער דערגרייכט צו זיי, וואלטען אין לאדז אפגעהילכט מורא'דיגע עקספלאזיעס...

די שאפעס האבען פערנומען א לאנ-גען שטח און זיך געצויגען ביז די סחורה-מאגאזינען פון דער באהן.

די 5 פייערלעשער-אפטיילונגען (1, 2, 3, 4 און 6-טע) איז צום גליק גע-לונגען די שרפה צו לאקאליזירען, און די גרויסע געפאהר אפצואווענדען.

דער היזק איז נאך נישט בערעכענט. עס קאן געמאלט זיין, אז ער איז א גאנץ גרויסער, אבער — עס האט געקאנט זיין א סך ערגער, ווארום דאס פייער האט זיך אויסגעוויזען אונגעהייער גרויס, און די לאגע איז געוועזען זעהר א דראהענדע.

אפילו א שוואגער טאר מען נישט געטרויען קיין 8.000 דאלאר.

סענסאציע. מעשה פון א לאדזער אדוואקאט, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען פון זיין שוואגער.

אין די ברייטע קרייזען פון דער לאדזער „שמעטענקע" איז בעקאנט א היגער יודישער אדוואקאט, אנ'עלטע-רער בחור, וואס פיהרט ליבעס נאר מיט שיקסעס און מיט איינע פון זיי גרייט ער זיך חתונה צו האבען.

דער זעלבער אדוואקאט האט פון זיין פראקטיק זיך אנגעזאמעלט עטליכע טוי-זענד דאלאר און זיי בעהאלטען אויף דער שווארצער שעה. האט דער דאזי-גער אדוואקאט א שוואגער, וועלכע האט אמאל געארבייט אין א היגער באנק און איז בעקאנט מיט ענינים פון דיס-קאנטע, פראצענטער א. א. וו. און אין איין שעהנעם טאג קומט דער שוואגער צום אדוואקאט און זאגט צו איהם:

— נאך וואס זאלסטו שוואגער-לעבען לאזען ליגען געלד אהן שום נוצען — לויט אלע געזעצען פון דער עקאנאמיע, דארף דאס געלד זיין אין „אברוט", פאלג מיך, גיב אוועק דאס געלד אין זיכערע הענד אויף פראצענט. פון דעם אליין וועסטו האבען א גאנץ פיינע פרנסה.

דער אדוואקאט האט מיט זיין לאגי-שען שכל אויסגערעכענט, אז ס'איז א גאנץ גלייכע זאך, נאר אזוי ווי פאר אנ'אדוואקאט פאסט נישט צו פערנעה-מען זיך מיט דיסקאנטא, האט דער אדוואקאט אוועקגעגעבען זיין שוואגער, דעם צעה-נגבע"ר, 8.000 דאלאר, אז ער זאל זיך פערנעהמען מיט דעם געשעפט און ער וועט פאר דעם בעקומען א גע-וויסע בעלוינונג.

דאס געשעפט איז געמאכט געווארען דער אדוואקאט האט אוועקגעבען זיין שוועגערין די 800 דאלאר און האט זיך ווייטער געפיהרט זיין פראקטיק, יעדען ערשטען איז דער שוואגער געקומען צום אדוואקאט און איהם אוועקגעגעבען די פראצענטער פאר'ן חודש, דער אד-וואקאט האט זיין שוואגער געגעבען פראצענט פון די פ אצענטער און ס'איז געווען וואויל און גוט.

מיט עטליכע וואכען צוריק האט דער אדוואקאט געוואלט חתונה האבען מיט איינע פון זיינע שיקסעס. ער האט דע-ריבער געדארפט האבען געלד און האט זיך געווענדעט צו זיין „געשעפטס פיה-רער", אז ער זאל צוריק אפנעהמען די 8000 דאלאר פון די זיכערע הענד און איהם דאס צוריק אפגעבען. דער שוואָ-גער האט אפגעשלעפט פון טאג-צו-טאג, ביז איינמאל, ווען דער אדוואקאט האט ענערגיש געפאדערט דאס געלד האט דער שוואגער זיך צובייזערט און געזאגט:

— וואס הייסט איך זאל צוריקגעבען דאס געלד, דו האסט מיר פיל נדן גע-געבען, בעת איך האב חתונה געהאט מיט דיין שוועסטער? איך האב איצט קיין עין-הרע 3 קינדערלעך. איך האב מיר געמוזט דינגען אנ'אנשטענדיגע דירה און זי פיין אויסמעבלירען, רע-כען אויס וויפיל דאס אלץ קאסט און דעם רעשט וועל איך דיר צוריקגעבען.

דערהערט אזא לשון, איז דער אד-וואקאט ארויס פון די כלים און גע-וואלט דעם צוות פנים דורס זיין.

קורץ פון דער מעשה: דער אדוואָ-קאט האט דאס געלד נישט צוריקבעקו-מען און מיט דער שיקסע דערווייל נישט חתונה געהאט.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

נאכטראלן פון די לאדזער ליבלינגס-ארטיסטן פרוי

חנה לערנער, שלמה כוטנער, דוד זיידערמאן, מ. הילסבערג

שבת 9 אוהענד, מוצאי יום-כפור ווערט געשפילט די קאמישע אפערעטע אין 4 אקטען

די רומענישע חתונה

הויפט ראלע „מאמעלע" שפּילט צום ערשטען מאל דער ליבלינגס ארטיסט שלמה כוטנער; ראל „דבורה"-פרוי חנה לערנער; ראל „ישראל"-דוד זיידערמאן.

ס'נעהמט אנטייל דער לאדזער כאר און ארקעסטער.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

פרייע טריבונע.

אויפרוף פון רב'ס תלמוד-תורה.

די פערוואלטונג פון דער תלמוד-תורה ע"ש הרה"ג רבינו אלי' חיים מייזעל זצ"ל טיילט מיט, אז נאך פיל איבערלייגונג און איבערצייגונג איז זי געקומען צום בעשלוס צו עפענען ביי דער ת"ת א העכערע קלאס אויף למודי קודש, ד. ה. א ישיבה, און אויך צו גרינדען א האנדווערקער-שולע פאר די קינדער, וואס ענדיגען די ת"ת מיט איהר גאנצען פראגראם און ווילען לער-נען א מלאכה.

אויף דער פערוואלטונגס-זיצונג פון "ט אלול, לויט'ן פארשלאג פון פרעזעס ר' יחיאל יצחק בערמאן האבען מיר איינגעלאדען 3 רבנים, מיטגלידער פון היגען ראבינאט: הרב ר' משה מנחם סגאל שליט"א, הרב ר' פנחס וויינ-זאפט שליט"א און הרב ר' יוסף פיינער שליט"א, וועלכע האבען אויף דעם מסכים געווען.

מיט אונזער גוטען ווילען אליין א אבער נישט מעגליך אזא גרויסע זאך דורכצופיהרען, מען מוז האבען א סך געלד.

דעריבער קומען מיר מיט דעם פאר-שלאג צום יודישען לאדז, אז זי זאל געבען די מעגליכקייט דער פערוואל-טונג די גרויסע אונטערנעהמונג דורכ-צופיה'ען מען מוז דאך האבען די נויטיגע לאקאלען אויף דעם, די נויטיגע מכשירים, אויך די לעהרקרעפטען.

מיר צווייפלען נישט, אז דאס יודישע לאדז וועט אונזער בעשלוס מיט פרייד בעגריסען, און וועט מיט א ברייטער האנד אונז אונטערשטיצען.

די פערוואלטונג פון דער ת"ת ע ש הרה"ג רבנו אלי' חיים מייזעל זצ"ל פרעזעס ראטס.

יחיאל יצחק בערמאן.

נדבות נעהמט אן דער קאסירער, ר' מרדכי בערמאן, פעטריקאווער 6.

א ענטפער דער פערוואלטונג פון יודישען שוסטער-מייסטער-פעראיין אין לאדז.

זעהענדיג דאס דער צענטר. יודישער האנדווערקער פערבאנד איגנארירט דעם לעצטען פערעפענטליכען בריף פון שוס-טער-מייסטער-פעראיין, פיהלען מיר פאר אונזער חוב צו ערקלעהרען פאלגענדעס:

ווי עס איז צו זעהען פון לעצטען בריף אין דער פרעסע, לייקענט אגם י נישט די פערוו. פון שוסטער-מייסטער פעראיין דאס דער צענטר. יוד. האנדוו. פערבאנד האט פערלאנגט א רשימה פון די נישט פערמעגליכע שוסטער-מייס-טער, כדי פאר זיי עפעס צו טון, זי בערעכטיגט אבער איהר נישט אויסצו-פיהרען דעם פערלאנג, דערמיט, וואס דער שוסטער-מייסטער-פעראיין איז נישט אנגעשלאסען אין צענט. האנדוו. ראט און אזוי זאלען זיי האבען ערקלעהרט אויף א זיצונג פון ראט איהרע דעלע גאטען.

אויף אונזער אנפראגע אין צענטר, יוד. האנדוו. פערבאנד וועגען דעם ענין האבען מיר בעקומען פאלגענדע ערקלעהרונג:

— די שוסטער-דעלעגאטען אין ראט האבען ערקלעהרט, אז אפיציעל טרעטען זיי נישט ארויס פון ראט ביז עס וועט פארקומען א אלגעמיינע פערזאמלונג צו בעקומען די נעהעריגע דירעקטיווען בנוגע דעם ראט. דער פערבאנד קאן זיך אבער מיט פארמאליטעטען נישט רעכנען, ווען עס האנדעלט זיך אין דער עקזיסטענץ פון הונדערטער האנד-ווערקער. —

דעריבער פרעגען מיר, ווען איז אזוי אנ'אלגעמיינע פערזאמלונג פארגע-קומען? ווער האט די פערוואלטונג אדער די דעלעגאטען צום ראט געגע-בען די נעהעריגע דירעקטיווען וועגען איהר ביז-יעצטיגע שטעלונג לגבי דעם ראט?

בנוגע דעם פארוואורף, וואס די פערוואלטונג פון ש. מ. פ. מאכט דעם צענטר. יוד. האנדוו. פערבאנד וועגען איהר טענדענץ צו שפאלטען דעם שוס-טער-מייסטער-פעראיין האלטען מיר עס פאר דער גרעסטער חוצפה פון זייער זייט.

מיט דער יעצטיגער ערקלערונג האל-טען מיר די דעבאטע אין דער פרעסע פאר פערענדיגט. א פולשטענדיגע און אלזייטיגע בעלייכטונג וועגען דער גאנ-צער ביז-יעצטיגער ארבייט פון די פער-וואלטונג וועט פולשטענדיג אויפגע-קלערט ווערען אויף אנ'עפענטליכע אל-געמיינער פערזאמלונג פון שוסטער-מייסטער-פעראיין.

מיט דרך-ארץ
א גרופע שוסטער-מייסטער.

תבואה
פאר לאדז.

(ב) עהערנעכטען איז אין אינערן-מיניסטעריום פארגעקומען א בעראטונג וועגען פערזארגען מיט תבואה, עטליכע אינדוסטריע-קרייזען בעזונדערס לאדז.

עס זענען אנגענומען געווארען א גאנצע רייה פעראָרדנונגען, מיט'ן ציל צו פערזיכערען פאר דער לאדזער וואָ-יעוואדזטווע די ענטשפרעכענדע רע-זערווען תבואה.

דלוגאשעווסקיס הייניגע פארלעזונג.

היינט, 8 אין אוונד, ווצט אין פיל-הארמאָניע - זאל האלטען א פארלעזונג אויף ד. ט. „דער קעמפענדער קאשט-שאל" דער בעוואוסטער פוילישער פובּ-ליציסט און רעדאקטאר, טאדעאוש וועני-יאמין-דלוגאשאווסקי.

פערשידענעס.

(ב) די קרייז-קאמיסיע פון די פּראָ-פעסיאָנעלע פעראיינען האט ארויסגע-געבען אנ'אויפרוף צו די ארבייטער וועגען אנטייל נעהמען אין יום-טוב פון דעם 25-יעהריגען יובילעאום פון די פראפעסיאָנעלע פעראיינען.

(פ) פאר נישט ערלויבען דעם סוב-לאקאטאר זיך צו בענוצען פון דער וואַ-סערלייטונג און קלאזעט איז פרוי אימ-בריטלען איטא (ציגעל-גאס 43) בע-שטראפט געווארען דורכ'ן רעגירונגס-קאמיסאריאט מיט 50 זל. שטראף.

ראה.

די ספעציעלע סעקציע פיהרט שוין איהר טעטיגקייט.

(ב) די ניי-ערעפענטע סעקציע פאר ראק קראנקהייטען האט שוין באלד דעם ערשטען טאג ארויסגעוויזען א גרויסע פרעקווענץ.

עס האבען זיך געמאלדען צום אונ-טערזוכען 10 פערזאן, פון וועלכע ס'איז ביי 3 פעסטגעשטעלט געווארען ראק-קראנקהייטען.

שטרייק
אין דער שיך-בראנזשע.

(פ) נעכטען האט זיך די סיטואציע פונ'ם שטרייק אין דער שיך-בראנזשע פערבעסערט. א גאנצע רייה פירמעס, צווישען זיי די גרעסטע, ווי נאגעל, וועבער א. אנד. האבען אונטערגעשרי-בען די פאדערונגען פון די ארבייטער.

עס שטרייקען נאך די ארבייטער פון די פירמעס, וועלכע האבען די פאדע-רונגען נישט אונטערגעשריבען. היינט קומען פאר די ווייטערדיגע אינטער-האנדלונגען וועגען ליקווידירען דעם שטרייק.

עס נישט אומגעשיילט אויבסט —
טיפוס איז אין שטאט!

דאלאר
נעכטיגער קורס אין לאדז.

אין משך פון טאג האט זיך דער דאלאר געהאלטען ווייטער ביי 9 זל. אין צאהלען און 901 ביים קויפען.

די נאכפראגע איז געווען א זעהר גרויסע און געדעקט געווארען דורך פריוואטע בענק.

אויף דער אפיציעלער בערזע האט זיך דער דאלאר געהאלטען ביי 897. די נאכפראגע דערגרייכט ביז 500 טויז. דאלאר טעגליך.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער - קראנקהייטען.
נעמט אן פון 6–7, זונטאג פון 3–4

חשוב'ע רעדאקציע!

מיר בעטען אבצודרוקען אין אייער חשוב'ע צייטונג פאלגענדען בריף:

לעזענדיג אין נעכטיגען „נייעם פאלקס-בלאט" די שארף-ווערטער, בעליידיגונג אויף אונזער פעראיין, פאדערען מיר אויף עפענטליך דעם ה' מ. קאלינסקי, פערוואלטער פון בית-החיים און דעם ה' י. ראזענצווייג, „וואזשנע" פון דער קהלה אויף זונטאג, דעם 19/9 5 א זייגער נאכמיטאג אין דער יודישער גמי-נע ארײַן אויף א שידס-געריכט, אויפצו-ווייזען, ווער עס האט גענומען 12 דא-לאר פאר בגדים און ווער עס זענען געווען די שלעגערס, וואס זענען אנגע-פאלען אויף די צוויי דערמאנטע פער-זאנען, און ווער די מקברים זענען גע-ווען פון דעם יודישען מצדעל, וואס איז געשטארבען אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

מיט כבוד

די פערוואלטונג פון „נושאי המטה"
וויצע-פרעזעס: **מענדיל בוכוויק.**

נישט-געלונגענער רויב-אנפאל

די רויבער האבען געשאסען פון רעוואלווערען.

(–) עהערגעכטען ביינאכט האבען זיך גנבים אריינגעקריגען אין וויין-סקלאד פון סטאשעווסקי אין אויאזד (בזשעזשי-נער פאוויאט). זיי האבען געבונדען דעם נאכט-וועכטער און אנגעהויבען אויפצוהאקען די אייזערנע קאסע.

דער אייגענטימער פון געשעפט, וועל-כער וואוינט מיט א שטאק העכער האט דערהערט א פערדעכטיג גערויש און איז אראב אין געשעפט. די באנדיטען האבען אנגעהויבען צו שיסען פון רע-וואלווערען און ענטלאפען. מ'האט זיי נישט געכאפט.

געריכט פסק'נט צו אורלויב

(–) די פאבריק פון קרושע און ענ-דער אין פאביאניק האט צוליב'ן דוחק אין בעשטעלונגען אבגעשטעלט די אר-בייט אין חודש יאנואר. אין א פאר וואכען ארום איז ווידער געלאזט גע-ווארען אין גאנג. דערביי זענען צוגע-נומען געווארען די אלטע ארבייטער. איצט, ווען ס'איז געקומען די צייט פון אורלויבען, האט די פאבריקס-אדמיניס-טראציע זיך ענטזאגט צו געבען די אר-בייטער אורלויבען. די ארבייטער הא-בען דעם ענין איבערגעגעבען אין פרי-דענס-געריכט, וועלכעס האט אנערקענט די פאדערונגען פון די ארבייטער אלס גערעכטע.

(ד) א כאראקטעריסטישער קאנפליקט איז פארגעקומען אין דער פאבריק פון מאקסימיליאן שיפער (וואולטשאנסקא 127). כדי נישט צו געבען אורלויבען זיינע ארבייטער, האט דער פאבריקאנט פערמאכט די פאבריק אויף 2 וואכען און אויף אזא אופן האבען די ארבייטער נישט געהאט קיין פול יאהר ארבייט, נאך וועלכען עס קומט א צוויי-וואכע-דיגען אורלויב.

עס האט נישט געהאלפען די אינטער-ווענץ פון ארבייטס-אינספעקטאר, וועל-כער האט געהאלטען, אז די ארבייטער קומט אנ'אורלויב. דער ענין איז איבער-געגאנגען אין פרידענס-געריכט, וועלכער האט פער'משפט דעם פאבריקאנט צו בעצאהלען די ארבייטער פאר 2 וואכען אורלויב.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט"

בײַם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער לעצטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגע-געבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 16. סעפטעמבער 1926.

2089. א פעראינטערעסירטער פאטער לויט די מיליטערישע פארשריפטען אויב מען איז פער'משפט געווארען צו פערלירען די פרייהייט אויף א טערמין נישט לענגער ווי 6 וואכען ווערט די שטראף בעטראכט פאר ארעסט און נישט פאר טורמע.

2090. ק. ר—ן.

אין דעם פאל האט די מוטער דאס רעכט אין נאמען פון די קינדער אונ-טערצונעהמען אנ'אקציע וועגען אויס-שליסען זייער אייגענטום פון ארעסט פאר'ן פאטערס חוב.

2091. א לעזער פון ראגאוו.

פערקויפען דאס פערמעגען קאנט איהר נישט, איהר קאנט עס אבער איבערגע-בען אויף אייביגע דזשערזשאווע.

2092. א שט. לעז. פון ג. ציגעל-גאס

עס געהט נישט אין טערמין, ווי לאנג די אנצענער געפינען זיך שוין ביי אייך. אהן א געריכטס-אורטייל טארט איהר זיי נישט פערקויפען.

2093. פאוולאוויטש.

איהר קאנט שליסען מיט'ן הויז-ווירט אזא אפמאך. מיר ראטען אבער אייך דעם אפמאך אונבעדינגט צו רעגיסטרי-רען אין דער היפאטעק.

2094. דעמועלבען.

די אויסשליסליכע רעכט, וואס די טאכטער האט בעקומען זיך צו בענוצען מיט'ן לאקאל, בעציהט זיך נור לגבי איהר אליין. דאגעגען האט זי נישט קיין רעכט דעם לאקאל אנ'אנדערן פערזאן צו פערדינגען.

2095. יצחק ל–ס פון גייערס מארק.

דוקא דער ארטיקעל 841 פון ציוויל-קאדעקס איז געניי פארמולירט לויט דער אינטענץ פון געזעצגעבער אזוי, אז ער לאזט זיך בשום אופן נישט אנ-דערש קאמענטירען פערפאלקאמער ענט-פערן און וועלען ווייטער ענטפערן נישט ווי עס וואלט זיך געווינשען דער אנ-דערער אנפרעגענדער לעזער, נור ווי עס פאדערט דער גייסט פון געזעץ. דאכט זיך, אז אין דעם פאל דארף מ-ס-געבענדער זיין פאר אונז די מיינונג פון פראפ. וולאדיסלאוו לעאפאלד יאווארסקי (צב. פון ציוויל-רעכט אין פוילען) און די דעציזיע פון הכסטען געריכט 56/1919 (N. C.). ווי די מיינונג פון עפיס א האלב - אלפאבעטישען „רעכטס-קאנסו-לענט" פון אייער ראיאן.

2096. א לעז. פון פשעיאזד.

בלויז אויפ'ן סמך פון פאטענט אויף א פאפיר-געשעפט טארט איהר נישט פיה-רען קיין בוכהאנדלונג. דערצו איז נוי-טיג א בעזונדערע קאנצעסיע.

2097. פרי.

נישטא אזא פארשריפט, אז אין איין הויז טארען זיך נישט געפינען 2 אינ-טערנעהמונגען פון דערזעלבער בראנזשע. די בעגרעניצונג פון האנדלען אויף א בעשטימטען שטח איז נור חל ביי א טראפיק פון טאבאק-אויפארבייטונגען.

זיין געוויסען האט איהם געפּלאגט

האט ער זיך פאר'ן טויט מודה געווען אין דערמארדען א יוד.

נאך מיט עטליכע יאהר צוריק האט אין סטרוסאוו (גאליציען) פאסירט א אומגליקס-פאל. דער פערד- און בהמות סוחר ישעיהו סאס איז א דערמארדע-טער געפונען געווארען אויפ'ן פעלד איין קילאמעטער פאר סטרוסאוו.

אין צוזאמענהאנג דערמיט זענען זיי-נער צייט ארעסטירט געווארען די פעלד-היטערס סטעבניצקי און וואיטראק (ביידע זענען שוין היינט טויט) אונ-טער'ן חשד, דאס זיי האבען געזאלט דערמארדען דעם דאזיגען סוחר, ווייל זיי האבען געוואוינט נישט ווייט פונ'ם ארט ווי דער טויטער קערפער איז גע-פונען געווארען.

צום סוף זענען זיי בעפרייט גע-ווארען.

עס איז פאריבער זייט דעמאלט 4 יאהר און דאס שטעטעל וואלט שוין באלד נעהאט פערגעסען אין דעם דא-זיגען מארד. ווען נישט די געוויסענס-ביסען וואס האבען נישט געלאזט רוהען דעם מערדער, וועלכער האט זיך מתודה געווען פאר'ן טויט אין שטעטעל ניסקא, און דער דארטיגער גלח האט עס אי-בערגעגעבען דעם היגען גלח.

דער מערדער האט געהייסען פאוועל קליך. אפיער ער האט געהאט א פרוי מיט איין קינד. ער אליין איז נאך געווען א יונגער מענש, פון א יאהר פערציג.

נישט האבענדיג קיין ע"ד און קיין שים פאך, האט ער זיך גענומען ארומ-פאהרען אויף ירידים אין די ארומיגע שטעטלעך און איז געווארען א מעק-לער פון בהמות, פערד וכדומה. אזוי ארום איז ער שוין לעצטענס בעקאנט געווארען אין דעם קרייז פון די היגע און פרעמדע פערד- און בהמות-סוחרים.

אלס מעקלער פלעגט ער זיך צוזא-מענטרעפען מיט דעם דערמארדעטען סאס. לויט ווי מען דערצעהלט ערשט איצט, איז אמאל צווישען דעם דער-מארדעטען סאס און מעקלער קליך צוליב א בהמה קויפען פארגעקומען א סכסוך און דער דאזיגער מעקלער האט איהם דעמאלט א זאג געטאן: „איך וועל זיך נאך מיט דיר אמאל אפרעכענען".

עס איז זייט דעמאלט אוועקגעגאנ-גען וואכען און חדשים און זיי פלעגען זיך כסדר צוזאמענטרעפען אויף ירידים.

אינצווישען איז דער סוחר י. סאס אין א שעהנעם ווינטער-טאג געפונען געווארען אויפ'ן פעלד א דערמארדע-טער. דער מעקלער קליך האט זיך פון סטרוסאוו ארויסגעצויגען. קיינער האט דאמאלס נישט געוואוסט, ווען און וואו און פאר וואס.

די סוחרים, וועלכע דערמאנען זיך ערשט היינט פון דעם סכסוך, האבען אין דעם אלעמען געהאט פערגעסען. אויך די פאליציי האט אויף דעם דא-זיגען פערשוין קיין שום חשד איבער-הויפט נישט געהאט.

אינ'ם שטעדטעל ניסקא איז דער מערדער אנגעשטעלט געווען אלס וואלד-היטער א לאנגע צייט. טרעפט זיך דאס דער דאזיגער וואלד-היטער (ביי אונז געוועזענער מעקלער) האט זיך עפּיס געפונען מיט עטליכע פויערען דארט אין וואלד אזוי, אז עס איז צווישען זיי אויסגעבראכען א געשלעג, פון וועלכען ער איז זעהר א צעבלוטיגטער אהיים-געפיהרט געווארען.

אבליגענדיג עטליכע וואכען האט ער דערשפירט, דאס עס דערנעהנטערט זיך זיין טויט, האט ער צו זיך געשיקט רו-פען עטליכע שכנים מיט'ן דארטיגען גלח און זיי פאר'ן טויט דערצעהלט, דאס ער שטארבט מיט אזא שווערען טויט דאדורך, וואס ער האט ערמאר-דעט א סטרוסאווער יודישען בהמה-סוחר און פאר זיין שולד זענען געזעסען אין קרימינאל צוויי אומשולדיגע פויערען.

די דאזיגע אינטערעסאנטע נייעס האט אין סטרוסאוו געמאכט זעהר א שטארקען איינדרוק.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אן אין דערהיים פון 4 ביז 6 אוועגד צו קליניק-פריזען, פוז
31 גדאנסקא 31.

געוועלט אויסנארען 20000 דאלאר

און אויסגעפיהרט א בעסטיאלישען מארד איבער א יודישען יונגערמאן.

מיט א שוידערליכע מארד-געשיכטע, פול מיט קרימינאליסטישע סענסאציעס, מיט ליבע-אינטריגעס, יאגד נאך רייכ-טום און בלוטיגען ראסען-האס – בע-שעפטיגט זיך איצט די פראגער קרימי-נאל-פאליציי.

מיט קנאפע דריי חדשים צוריק האט דאס אלטע יודישע פאר-פאלק זעלצער, וואס געפינען זיך שוין א ריי יאהרען אין דעם פראגער מושב-זקנים — ער, א 90-יעהריגער, שוין א ביסעל חסר-דעה, און זי, געלעהמט אויף אלע אברים, – בעקומען א בריף פון א בע-קאנטען, וואס האט געלויטעט גאנץ קורץ:

אייער זוהן מאריץ איז נעכטען ביי אנ'עקסקורסיע אין די בערג אריינגע-פאלען אין א טיפען גרוב אריין און איז געבליבען א טויטער אויפ'ן ארט. די קבורה פון אונזער טייערען, אונ-פערגעסליכען פריינד וועלען מיר שוין פערזארגען מיט דעם גרעסטען כבוד. זאל גאט אייך טרייסטען.

דער בריף איז געווען אונטערגעשרי-בען פון דעם דענטיסט פילהאקער, פון פילזען, ביי וועלכען דער יונגער מאריץ זעלצער איז געווען אנ'אסיס-טענט.

דער 90-יעהריגער פאטער, וועלכער האט אייגענטליך נאך קוים וואס גע-קאנט זיך דערמאנען אן דער עקזיס-טענץ פון זיין זוהן, וועלכען ער האט שוין יאהרען-לאנג בכלל נישט געזעהן, האט זיך אוועקגעזעצט שבעה, פערגא-סען א פאר עבר-בטל'דיגע טרעהרען פון זיינע אויסגעטריקענטע, אלטע אוי-גען – און באלד פערגעסען אן דעם גאנצען ענין.

אזוי האט שוין טאקי איבער דעם קבר פון מאריץ זעלצער אנגעהויבען גראז וואקסען, ביז ס'איז געשעהן אט וואס:

עטליכע טעג נאך דער לויה פון דעם יודישען יונגעמאן האט זיך בעוויזען אין ביורא פון דער לעבענס-פערזיכע-רונג געזעלשאפט „וויקטאריא", דאס קריסטליכע מיידעל קאטארינע הארוואט, אין דער בעגלייטונג פון דעם דענטיסט פילהאקער, ביי וועלכען דער יונגער זעלצער האט געארבייט, און האט פער-לאנגט אויפ'ן גרונד פון א פאליסע, מען זאל איהר אויסצאהלען תיכף די סומע פון צוואנציג טויזענד דאלאר, אויף וועלכע איהר חתן זעלצער איז געווען פערזיכערט צו איהר גונסטען.

די דירעקציע האט איהר דערווייל אויסגעצאהלט צוויי טויזענד דאלאר אלס אנ'אדערויף און האט ערקלערט, אז די רעשט וועט ערשט קאנען אויס-געצאהלט ווערען עטליכע וואכען שפע-טער, ווען עס וועלען דערפילט ווע-רען געוויסע פארמאליטעטען.

די כלה איז דערביי געווארען זעהר נערוועז, און בעזונדערס איהר בעגליי-טער פילהאקער, וועלכער האט גע-טענה'ט, אז זיי קאנען נישטווארטען און אז זיי וועלען מאכען די גרעסטע סקאנדאלען, אויב מען וועט זיי נישט אויסצאהלען אויפ'ן ארט די גאנצע סומע.

די צוזרינגליכקייט פון אט דעם פרעמדען מענשען איז דער דירעקציע פארגעקומען א ביסעל פערדעכטיג און זי האט דערפאר בעשלאסען א ויסצו-שיקען א פערטרעטער קיין פילזען, כדי אויסצופארשען אויפ'ן ארט די אומ-שטענדען, ביי וועלכע דער יונגער זעל-צער איז געשטארבען.

דערצו איז נאך צוגעקומען א צוויי-טער וויכטיגער חשד-מאמענט, וואס דער פערשטארבענער, וועלכער האט בכלל קוים פערדינט דאס סאמע נויטיגסטע צום לעבען, האט זיך פלוצים געקאנט פערגינען צו צאהלען יעדען חודש אזעלכע גרויסע פרעמיעס פאר אזא הויכער פערזיכערונג, וועלכע ער האט דערצו נאך אפגעשלאסען ערשט מיט גאר א קורצער צייט צוריק, א חודש פאר זיין טויט.

עס איז אויך פלוצלונג געווארען אויפפאלענד, ווי קומט דער יודישער יונגערמאן זעלצער, וועלכער איז נאך געווען א שטיקעל פרומער אויך – צו דער קריסטליכער כלה הארוואט, וועלכע איז בעקאנט געווען, פונקט אזוי ווי דער דענטיסט פילהאקער, מיט איהר האקענ-קרייצלערישען אנטיסעמיטיזם, מיט איהר גיפטיגער שנאה צו יודען?

דער לעצטער ריגג אבער אין דער לאנגער קייט פון חשדים איז געווען די ענטדעקונג, אז דער געשטארבענער איז גאר געווען זיגט עטליכע יאהר פער-לאבט מיט א יודיש מיידעל פון ברין, וועלכער ער האט אויפריכטיג געליבט און מיט וועלכער ער האט געזאלט באלד חתונה האבען.

די קרימינאל-פאליציי האט אנגעהוי-בען חוקר ודורש זיין און האט ארויס-בעקומען, אז יענער יונגער מאריץ זעל-צער איז געפאלען א קרבן פון א שוי-דערליכען מארד, וועלכער איז ארגאני-זירט געווארען פון זיין שעף פילהאקער און ביי וועלכען ער האט זיך בענוצט מיט דער עראטישער פערפיהרונגס-קונסט פון דער שעהנער הארוואט. וואס איז געווען טאקע פילהאקער'ס געליבטע און וועלכע איז נאר אויף א שפאס גע-ווארען די כלה פון זעלצער'ן, כדי צו בעקומען פון איהם די פערזיכערונג-פאליס'ן אויף צוואנציג טויזענד דאלאר.

ער האט איהר גערן געטאן די דאזיגע טובה און נישט געאהנט נאטירליך, אז ער שטעקט אליין אריין דעם קאפ אין דעם שטריק, וועלכען עס האבען ראפינירט צוגעגרייט פאר זיינטוועגען דער שעף און זיין געליבטע, וואס האט זיך לעצ-טענס גאר פלוצים גענומען צושמייכלען צו איהם, צו דעם יוד, וועלכען זי האט פריהער שטענדיג אויסגעלאכט צוליב זיין טיפיש-יודישער צורה, צוליב זיין בלייכקייט און שלאפקייט.

אנהויב מאי ד. י. האט קאטערינא פערבעטען איהר חתן מאריץ'ן צו אנ'-עקסקורסיע אין די בערג, אין וועלכער עס האבען אויך אנטייל גענומען דער דענטיסט פילהאקער און זיין ברודער.

אויפ'ן וועג, נישט ווייט פון דעם העכ-סטען בארג, וואו די געזעלשאפט האט געוואלט מאכען א פאטאגראפישע אויפ-נאהמע, איז מען דערווייל אריינגענא-גען אין א שענק אריין.

די שטימונג איז געווען א געמיטלי-כע, א פרעהליכע – און די שעהנע קא-טערינא האט גענומען אויפווארפען איהר חתן מאריץ'ן, וואס ער טרינקט אזוי ווייניג און פארזיכטיג ווי אנ'„אמת'ער יוד" און האט איהם גערייצט מיט דעם פארוואורף, אז ער איז א שוואכינקער, גאר ניט קיין מאנסביל, און אז זי ווייסט גאר ניש ווי אזוי זי וועט קאנען אויסקומען נעבען איהם מיט איהר היי-סען טעמפעראמענט, מיט איהר ווילדער ליידענשאפט, וועלכע ער וועט אוודאי נישט קאנען בעפרידיגען...

זעלצער האט זיך געלאזט אויפרייצען פון זיין שעהנער כלה, איז געווארען, וואס א מאל היציגער, האט זיך געמאכט שמארק און וואוליונגעריש און האט אנגעהויבען טרינקען איבער דער מאס.

דערביי האט דער שענקער פון דער ווייטעגס בעמערקט ווי איינער פון דער געזעלשאפט האט אונטערגעגאסען זעל-צער'ן בראנפען און וויין אין ביער אריין און זיך בעמיהט איהם צו מאכען שיכור.

און טאקע פונקט דעמאלט, ווען זעל-צער איז שוין געווען אינגאנצען טויט שיכור און האט שוין נישט געקאנט זיך ריהרען פון ארט, האט זיך די געזעל-שאפט געלאזט אין וועג אריין, אויף דעם הויכען בארג.

אויף איינעם פון די געפעהרליכסטע פונקטען, איבער אנ'אומגעהויער טיפען אפגרונט, זענען זיי פלוצים אלע געבלי-בען שטעהן – און די שעהנע קאטערינא האט גענומען שטארק צורעדען איהר חתן, ער זאל ווייזען, אז ער איז ניט קיין פחדן און זאל דוקא אויף אט דעם געפעהרליכען פונקט מאכען זיינע פא-טאגראפישע אויפנאהמען.

זעלצער, וועלכער האט לחלוטין נישט געוואוסט מעהר, וואס עס טוט זיך מיט איהם, האט גארנישט געהאט דאגעגען – און נאך איידער ער האט אויפגעשטעלט זיין פאטאגראפישען אפאראט איז ער שוין געלעגען מיט א צושמעטערטען קאפ אין די טיפענישען פון דעם אפגרונט.

דער דאזיגער בעסטיאלישער מארד האט אין דער היגער עפענטליכקייט גע-מאכט א שוידערליכען איינדרוק.

שטרייק פון שעהנע מאָדעל־מיידלעך אין פאַריז.

מיאוסע פרויען ברעכען דעם שטרייק.

אין פאַריז קומט איצט פאָר אַ מערקווירדיגער שטרייק. די שעהנע מאָדעל־מיידלעך האָבען אָנגעפאַנגען אַ קאמף פאַר בעסערע בעדינגונגען, זיי ווילען אַ העכערונג און זיי האָבען זיך פאַר דעם צוועק אָרגאַניזירט אין אַ פעראיין אונטערן נאָמען: „אַרטיסט מאָדעלס"־פעראיין. דער שטרייק איז געגען די מאָהלער, וועלכע מאָהלען זייערע בילדער אין פערשידענע פאָזעס פון די מאָדעל־מיידלעך.

אַרויסגערופען געוואָרען איז דער שטרייק צוליב דעם איצטיגען פינאַנציעלען קריזיס אין פראנקרייך. נישט קוקענדיג אויף דעם, וואָס די מאָדעל־מיידלעך זענען די שעהנסטע פרויען אין פאריז מיט גראציעזע פיגורען, ברענענדע אויגען און שעהנע לאָקען האָר, פון דעסטוועגען האָבען זיי שטענדיג געמוזט ארבייטען בלויז פאר קוים דערהאלטען די נשמה.

און די ארבייט פון א מאָדעל־מיידעל איז נישט קיין לייכטע. איהר קומט אויס אָפט צו שטעהען שטונדען לאנג בעוועגלאָז, אום דער קינסטלער זאָל קאָנען ארויסכאפּען די איידעלסטע שטריכען פון איהר נאַקעטען קערפּער. איצט, אז דער פראנק איז געפאלען, בעטרעפען זייערע פערדינסטען וואָכענטליך צוויי־דריי דאָלאר א וואָך און זיי קאָנען אייגענטליך קיין לעבען נישט מאכען.

האָבען זיך אלע פאַריזער מאָדעל־מיידלעך צוזאמענגעקליבען, אָפּגעהאַלטען א מיטינג מיט רעדנער און מיט אגיטאציע, ווי עס פיהרט זיך בעת א שטרייק, און זיי האָבען בעשלאָסען מעהר נישט אויסצוזוכען זיך, צו פּאָזירען פאַר די קינסטלער ביז זיי וועלען קריגען א בעדייטענדע הוספה.

די מאהלער וואָלטען פיליכט נאָכגעגעבען די פאָדערונגען פון די מאָדעל־מיידלעך, נאָך איידער דער שטרייק איז ערקלעהרט געוואָרען, זענען זיי אָבער אליין אזעלכע געבוירענע קבצנים, אז זיי האָבען קוים גענוג פאר זיך אויף א שטיקעל ברויט.

האָט זיך אָנגעפאַנגען א קאמף צווישען אַלע די „פּראָלעטארישע" מאָדעל־מיידלעך און זייערע ארבייטס־געבער, די ברויטלאָזע „קאַפּיטאַליסטישע" מאָלער.

ווען דער שטרייק איז דערקלערט געוואָרען, איז דאָס געווען די סענסאַציע פון טאָג אין פאַריז. מען האָט בלויז מורא געהאַט, אז אָט דער פּיקאַנטער סענסאַציאָנעלער שטרייק וועט לאַנג נישט אָנהאַלטען. דאָס קינסטלערישע פאַריז וועט נישט ערלויבען, אז די קונסט זאָל ליידען צוליב אַ פראַגע פון עטליכע פראַנק. אַזוי אָבער ווי די מאָדעל־מיידלעך האָבען זיך געהאַלטען ביי זייער בעשלוס נישט צו פּאָזירען אָהן אַ הוספה און די אָרימע מאָהלער האָבען זיך געהאַלטען ביי זייער שטענדיגער נויט, האָט מען נישט געקאָנט צוזאַמענברענגען ביידע צדדים פאַר אַ קאָמפּראָמיס.

וואָס טוט מען אָבער מיט דער קונסט? זי קאָן דאָך נישט אויסקומען אָהן שעהנע פרויען. האָבען זיך אָנגעהויבען יאָגען פרויען פון דער העכסטער אריסטאָקראַטיע, וועלכע האָבען זיך צוגעלערנט גרייט צו פערנעמען די פּלעצער פון די שטרייקענדע מיידלעך און פּאָזירען נאַקעטע פאַר די מאָהלערס. די רייכע פאַריזער אריסטאָקראַטקעס האָבען געטון אין דעם פאַל, דאָס וואָס די ענגלישע אַריסטאָקראַטקעס האָבען געטון אין דער צייט פון דעם „גענעראַל־שטרייק". זיי זענען געווען צווישען די ערשטע שטרייק־ברעכער.

אָבער אין דעם פאַל, זענען די פאַריזער פּוסט־פּאַסטניצעס נישט געווען אַזוי ערפאָלגרייך, ווי די ענגלישע אַריסטאָקראַטקעס. צו זיין אַ מאָדעל־מיידעל מוז מען האָבען נישט גאָר אַ שעהנעם פּנים, נאָר זעהר אַ גראַציעזע פיגור, און דאָס קאָן מען צווישען די רייכע אַריסטאָקראַטקעס נישט אַלע מאָל געפינען. זיי געהען אַרום ליידיג, שלאָפען זעהר שפּעט און פיהרען בכלל נישט קיין נאָרמאַלען לעבען און צוליב דעם פערלירט זייער פיגור די גלייכע ליניע, וואָס דער גראַציעזער קערפּער פון אַ מאָדעל־מיידעל דאַרף האָבען. און פון די אַלע אַריסטאָקראַטקעס, וואָס האָבען אָנגעשלאָגען די טיהרען פון די מאָלערס, האָט מען קיין איינע נישט געקאָנט געפינען, וואָס זאָל קאָנען פערנעמען דעם פּלאַץ פון אַ מאָדעל־מיידעל פאַר אַן אמת שעהנער קונסט־בילד.

איצט זענען שוין די מאָדעל־מיידלעך געוויס געווען זיכער, אַז זייער שטרייק איז אַ געוואונענער, וואָרים, וואָס קאָן דען בעסער זיין פאַר אַ שטרייק, ווען מען קאָן קיין שטרייקברעכער נישט קריגען?

פּלוצלונג האָט זיך אָבער די גאַנצע לאַגע געענדערט. עס האָבען זיך געיאָוועט שטרייק־ברעכער פון אַ גאַנץ אונערוואַרטעטען קוואַל — שטרייק־ברעכער וועגען וועלכען קיינעם וואָלט גאָר נישט איינגעפאַלען צו טראַכטען, אַז זיי וועלען קאָנען פערנעהמען דעם פּלאַץ פון די צויבער־שעהנע מאָדעל־מיידלעך.

די נייע שטרייק־ברעכער זענען גראָד מיאוסע פרויען — די מיאוסטע, וואָס פאַריז פערמאָגט. און פּונקט, ווי פריהער פלעגען זיך די מאָהלער יאָגען נאָך די שענסטע מיידלעך, אַזוי יאָגען זיי זיך איצט גראָדע נאָך די מיאוסטע פרויען. די שעהנע קונסט פון פאַריז ווערט פערמיאוס׳ט.

פאַסירט האָט אָט וואָס:

דער בעריהמטער מאָהלער אָטמאַן, וועלכער איז אַ מיטגליד פון דער פראַנצויזישער געזעלשאַפט פון „מאָהלער און סקולפּטאָרען", איז איינער פון די פּאָפּולערסטע קינסטלער אין פאַריז. אויף דער בילדער־אויסשטעלונג, וואָס קומט פאַר יעדעס יאָהר אין דעם בעריהמטען ספּרינג־סאַלאָן, קריגען זיינע בילדער די גרעסטע אָנערקענונג און די קונסט־קריטיקער וואַרטען מיט אונגעדולד אויף אָטמאַנ׳ס אַ נייע בילד.

ווען דער שטרייק פון די מאָדעל־מיידלעך האָט אויסגעבראָכען און אָטמאַן האָט נישט געקאָנט קריגען קיין פּאַסענדע מאָדעל, וועלכער זאָל איהם געבען אינספּיראַציע פאַר אַ גרויסע קונסט־ווערק, האָט ער זיך געפיהלט זעהר פּאַסקודנע. איין מאָל, אין אַ אָוונד, בלאָנדזשענדיג אין דעם לאַטיינישען קוואַרטאַל און זאָרגענדיג זיך וועגען דעם, וואָס ער וועט דעם יאָהר נישט קאָנען צוגרייטען קיין נייעם בילד פאַר דער אויסשטעלונג, איז ער אַריינגעפאַלען אין זעהר אַ בילינער קרעטשמע, וואוהין בלויז די אָרימסטע קומען אַריין נאָך אַ גלעזעל וויין.

ער האָט זיך אַוועקגעזעצט ביי אַ טישעל און גענומען בעטראַכטען זיין טרויריגע לאַגע. פּלוצלינג האָט ער דערפיהלט, ווי די גאַנצע קרעטשמע געהט כאָדאָראָם. ער האָט קיינעם אַרום זיך נישט געזעהען, אָבער פון דער קיך האָבען זיך דערטראָגען קלאַנגען פון אַ באַלאַלייקע און פון דעם טרייסלען זיך פון דעם טישעל האָט ער זיך אָנגעשטויסען, אַז עמיצער טאַנצט אונטער די טענער פון דער באַלאַלייקע. ער איז אַריין אין קיך, און האָט דערזעהן, ווי אַ מיטעל־יעהריגע פרוי, מיט אַ העסליכען פּנים, אַ פעטע, אַ צעשוואוימענע, האַלב פערריסען דאָס קליידעל אונטאַנצט אַ פּאָלקע מיט איהרע צוויי קורצע און גראָבע, ווי קלעצער, פיס.

דער קינסטלער איז ערשטוינט געוואָרען פון דער טענצערקע. אַזאַ העסליכען פּנים מיט אַזאַ מיאוס׳ער פיגור האָט ער ביי אַ פרוי קיינמאָל נישט געזעהען. ער האָט שטענדיג געזוכט די שעהנסטע און גראַציעזסטע פיגורען. ער פלעגט פערבראַקירען אַ מאָדעל־מיידעל, ווען איהר קערפּער האָט געוויזען דעם קלענסטען חסרון. און ער האָט זיך קיינמאָל נישט פאָרגעשטעלט, אַז אַ פרוי זאָל קאָנען האָבען אַזעלכע קערפּערליכע חסרונות, ווי די טענצערקע האָט געהאַט.

ער האָט גלייך אַרויסגעכאַפּט זיין בליי־פעדער און האָט אָנגעוואָרפען אויף אַ שטיקעל פּאַפּיר אַ בילד פון דער פרוי. איהם איז דאָס געפעלען געוואָרען האָט ער גלייך אָפּגעמאַכט מיט איהר, אַז זי זאָל פאַר איהם פּאָזירען אין זיין מערקווירדיגען בילד, וועלכער האָט געמאַכט דעם גרעסטען פוראָר ביי דער לעצטער אויסשטעלונג.

איצט האָבען זיך אַלע קינסטלער אַוועקגעיאָגט נאָך מיאוס׳ע פרויען — די מיאוס׳טע, וואָס זיי קאָנען קריגען. און אויף זייערע געוועזענע שעהנע מאָדעל־מיידלעך ווילען זיי שוין מעהר נישט קוקען.

און עס האַלט דערביי, אַז דער שטרייק פון די שעהנע מאָדעל־מיידלעך זאָל פערלוירען געהן. זיי וועלען פאַר אַ לענגערער צייט נישט קאָנען צוריקקריגען זייערע אַלטע פּאָסטענס אַפילו אויף דעם הונגער־לוין, וואָס זיי האָבען פריהער געקריגען.

אָט אַזוי האָט די מיאוסקייט בעזיגט די שעהנקייט אין דער פּאַריזער קונסט־וועלט.

די רענאָמירטע שולע פאַר קינדער פון יוד. אינטעליגענץ

7־קלאַסיגע
שולע
פון
פ. קאַצענעלזאָן
נאַחומאָב
נייעגאָס 6
צווישען נאַוואָליפּקאַ
און יוכלאָדניאַ.

עס ווערען אָנגענומען אין אַלע קלאַסען אין עלטער פון 7 ביז 14 יאָהר
שילער און שילערינס.
אַ ספּעציעלער פאָרבערייטונגס־קלאַס פאַר ענטוויקעלטע 6־יעהריגע קינדער. אַ גרויסער פּראָגראַם פון העבּרעאיש און רעליגיעזע יודישע לימודים. די למודי קודש ווערען געלערנט
אונטער דער הנהלה און השגחה
פון בערימטען אַלטען למדן
ר׳ בנימין יעקב קאַצענעלזאָן.

ביי דער שולע עקזיסטירט פאַר קינדערלעך פון 3 ביז 6 יאָהר
Freblówka / פרעבעל־שולע
פּויליש און העבּרעאיש יידער און לייכטע געשפּרעכען.
גימנאַסטיק מיט מוזיק. רהיטמישע טענץ. האַנד־אַרבייט.
אָנפאַנגס־לעהרע פון לעזען, שרייבען פּויליש און עברי (דאַווענען).

נאָכמיטאָג־שולע 50% ביליגער.
נאָכמיטאָג ־ פרעבעלשולע.
979

איינשרייבונגען פון ר״ח אלול טעגליך פון 11 ביז 1 און פון 5 ביז 7 אָוונט.

Dr. Prybulski
וואַלאַדזקאַ 1, טעל. 25-38.
וועגערישע־ און האָר־ הויט ־ קראַנקה. מענער־שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט (האָר־אויספאַל), רענטגען־שטראַלן.
נעמט אָן 9–1, 4–8 אָוו., דאַמען: 4–5

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און מענער־שוואַכע קראַנקהייטען. 1839
היילונג מיט קוואַרץ־לאַמפּען (האָר־אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

איז וואַלד פון ליידענשאַפטען.

(342

(ראָמאַן).

זוי נאָר די פיס לויכטער׳ס האָבען אָנגעריהרט דעם באָדען — האָט ער אַוועקגעלעגט די בייס, און אויסגעשטרעקט די הענד, כדי צו העלפען לאָראַ׳ן ארונטערגעהן.

מיט זיינע פעסטע הענד האָט זי לויכטער ארונטערגעכאַפּט, און אַ פרעהליכע, א לאַכענדיגע האָט ער זי אַוועקגעשטעלט לע׳ם זיך.

דער רויבער האָט אָנגעצונדען אַ שפּאָן און איז אריין מיט לאָראַ׳ן אינעווייניג אין הייל אריין.

דאָ האָט זיך גאָרנישט געענדערט. אַלץ איז געבליבען אויפ׳ן אָרט, ווי מען האָט איבערגעלאָזט.

אָט איז דער זאַל מיט דעם שטיינערנעם עס־טיש אינמיטען; דער שלאָפצימער פונ׳ם אטאמאַן מיט זיין פרוי מיט דער צווייאיגער בעט אין דער וואַנד־אויסהוילונג; דערנאָך — ווייטער די לאַנגע קאָרידאָרען, וואָס פיהרען צו די שלאָפצימערען פון דער גאַנצער חבריה. אין צפון־זייט פון דער הייל איז דער רוים, וואָס ווערט פערנומען דורך זיגריסט׳ן און ליזאַ׳ן.

אַלץ איז דאָ פערבליבען אונבעריהרט אין דעם זעלבען מצב, ווי לויכטער מיט זיינע חברים האָבען איבערגעלאָזט פאַר׳ן אַוועקלאָזען זיך אין ווייטען וועג.

די וואַסער־לייטונג, וואָס די רויבער האָבען אַדורכגעפיהרט, בעת דער בעלאַגערונג איז אויך געבליבען פולשטענדיג אין אָרדענונג.

לויכטער האָט גענומען אַ גלאָז, געעפנט דעם קראַן און אנגעגאָסען פאַר זיך וואַסער פונ׳ם באַרג־שטראָם. דאָס וואַסער האָט ער אויסגעטרונקען, און אָנגעגאָסען אַ צווייט גלאָז פאַר זיין ווייב.

— ס׳איז געשמאַק! אמת, געשמאַק? ס׳איז בעסער ווי וויין! ס׳איז דאָך פון אונזער אייגענעם קוואַל, און אַזאַ פריש, קאַלט וואַסער איז נישט אַזוי לייכט צו געפינען!

אין דעם מאָמענט האָבען זיי דערהערט נאָהענט רעדען, און אין דער הייל זענען אַריין דעם רויבערס חברים.

דאָ זענען זיי איצט געווען אַלע: זיגריכט, ליזאַ, ראַבּרעק, ברונאָ, רעזיקע, און דער נייצוגעקומענער, בענטבערג, וועלכער האָט איצט צום ערשטען מאָל בעטראָטען די אונטערערדישע וואוינונג.

ס׳איז זיך נישט שווער פאָרצושטעלען, וואָס פאַר אַ רושם עס האָבען געמאַכט אויפ׳ן געוועזענעם אָפיציר די שטיינערנע ערקערס און וועלבונגען אין דער גיגאַנטישער פעלזיגער הייל!

איהם האָט זיך אַפילו נישט געחלום׳ט, אַז לויכטער האָט ווען עס איז געוואוינט אין אַזאַ אויסטערלישען צויבערליכען פּאַלאַץ. זיין פערוואונדערונג, און ענטציקונג האָט ער אויסגעדריקט דורך הויכע אויסרופען.

— יאָ, ליבער בענטבערג — האָט לויכטער געטענה׳ט, דריקענדיג די האַנד זיין פינפטען חבר — איך בעגריס דיך דאָ אין אונזער אַלטער וואוינונג! אונזער שטיינערנער שלאָס איז פּרעכטיג, אָבער נאָך פּרעכטיגער איז די ליבע און טריישאַפט, וואָס הערשט אין איהם! זאָלען די מענשען דאָרט, אויבען, אין זייער קינסטלעריש־געבויטע פּאַלאַצען און הייזער פערמאָגען בערג מיט גאָלד און איידעלשטיינער, זאָלען זיי זיך פערמאָגען די בעסטע בעקוועמליכקייטען — דאָך פערמאָגען זיי אָבער נישט דאָס, מיט וואָס מיר קאָנען דאָ אין אונזער הייל שטאָלצירען: זיי פערמאָגען נישט קיין טויזענד־חלק פון די הערליכע ברידערליכע געפיהלען, פון אונגעהייערער איבערגעבענהייט וואָס הערשט צווישען אונז אַלע. איך ווייס עס, מיין פריינד בענטבערג, אַז אויך דו וועסט זיך דאָ פיהלען, ווי אַ ברודער און אַ חבר סיי אין די גליקליכע און סיי אין די שווערע טעג אונזערע.

— יאָ, אַטאַמאַן, דו דאַרפסט אין דעם נישט צווייפלען!
— האָט אויסגערופען דער געוועזענער אָפיציר — איך שווער דיר, אַז איך האָב אַ מינוט נישט קיין חרטה געהאַט דעראויף, וואָס איך בין אַוועק מיט דיר! איך בין שטאָלץ, וואָס איך קאָן דיך אָנרופען חבר — מיין חבר!

דער אַלטער ראַבּרעק איז דערווייל, נאָך די ערשטע בעגריסונגען אַרויס פון דער הייל, און איצט האָט לויכטער מיט זיינע חברים דערהערט עטליכע שאָסען נאָכאַנאַנד, וואָס האָבען אָפּגעהילכט נישט ווייט פון דאַנען.

לאָראַ און ליזאַ האָבען אַ ציטער געטון, אָבער לויכטער האָט זיי אַ פרעהליכער בערוהיגט:

— האָט קיין עגמת־נפש נישט! שרעקט אייך נישט! דאָס שיסט ראַבּרעק; איך בין איבערצייגט, אַז דאָס גרייט ער שוין פאַר אונז נאַכטמאָל!

פּונקטליך איז עס טאַקי אַזוי געווען.

אין עטליכע מינוט אַרום האָט זיך ראַבּרעק צוריקגעקעהרט אין דער הייל און מיטגעבראַכט דערצען שטיק קאָראָפּאַטוועס, וואָס ער האָט נאָר וואָס אונטער־געשאָסען.

ביידע פרויען האָבען זיך גענומען תיכף צום פרעגלען און בראָטען. לויכטער האָט אַרויסגעבראַכט פון זאַפּאַסען־לאַגער אַ פלאַש וויין.

די רויבער האָבען זיך אַוועקגעזעצט ביים שטיינערנעם טיש און זיך גענומען געשמאַק צו דער סעודה.

(פאָרטזעצונג קומט).

מודעה מראבינאט.

עס איז בצוואוסט די גרויסע שערות, וואָס עס קומט פאָר ביי די כפרות, אנשמאַט וואָס יעדער יוד וויל האָבען אַ כפרה אויף די חטאים, ווערען די אייגענע כפרות געשחט'ן פון נישט קיין אָפיציעלע שוחטים, וואָס זייער שחיטה איז בחשש נבלה ע"כ זאָל יעדער יוד נזהר זיין און שחט'ן נאָר ביי אָפיציעלע לאָדזער עופות שוחטים אין די שחט-הייזער, און די אַלע ווינקעל-שוחטים, וואָס רעדען איין דעם עולם, דאָס זיי זענען נכשרות, זענען מיר מודיע, דאָס אַלעס איז שקר און יעדער וואָס וויל זיך דאַדורך מאַכען בעקיועהם, דאָס ער זאָל קענען די כפרות גרינג שחט'ן, וואָלט פיל בעסער געווען נאָר נישט צו שחט'ן די עופות ביי אַזעלכע, וואָס זייער שחיטה איז בחשש נבלות און איבערלאָזען די כפרות אויף הושענא רבה.

דאָס זענען די שחט-הייזער, וואָס זענען תחת השגחת הראַבינאַט: וואָלבאָרסקא 8, חסכאַניא 43, זאַכאדניא 56 יעליש 38, ווידזעווסקאַ 35, אַלעקסאַנדראָווסקא 6, גרינער מאַרק 9, רזשנאָווסקא 4/6. 976

אַלעמענ'ס, ד"ר ש. פריד!

קליניק שפיטאַלעס דער פ. 5 אוהר, 5 נאָך אָכט.

..., 3.50 זל. 8 זלאָטי ...

Pixin 50 ...

ד"ר שמעלצמאַן, זאַוואַדזקאַ 11

מחזורים

25 פּראָצענט בּיליגער. אין ווילנער ספרים-סקלאַד

א. מ. גרובשטיין, וואַסאַדניאַ 54

איז צו בעקומען אַלע אַרט מחזורים, ווי אויך די וועלט-בערימטע „רב פנינם" מחזורים, געבונדען אין לייוענט און לעדער. ס'איז אויך צו בעקומען די טאַשען-מחזורים „עבודת הקודש" אין אַ לוקסוס-אויסגאַבע. אַ גרויסער אויסוואַהל פון ש"ס, טורים, רמב"ם, חומשים, פסוקים, משניות, מדרשים און סידורים; ספּעצ. בלה-סידורים אין קונסט-באַנד; טליתים, גאַרטלען, קאַפּלען, ציצית, מזוזות, קינדער-גמרות. ספּעצ. מתנות פאַר פייערונגען. פאַר חדר-קינדער ספּעציעלער ראַבאַט! געדענקט דעם אדרעס:

א. מ. גרובשטיין, וואַסאַדניאַ 54

(פראָנט, 1-טער שטאָק). 958

וויכטיגע נייהייט
פעלצווארען
אויף ראַטעס

מענער און דאַמען פעלצען אויך איינצעלנע, פוטערלעך אין גרויסען אויסוואַהל

— צו בעקומען ביי —

I. SZWARCMAN

41 NARUTOWICZA 41 866

ס'ווערט אויך אנגענומען אַלע אַרט רעפּעראַטורען.

עלעקטרישע בעלייכטונג
אין 5 טאָג!

ווער עס וויל האָבען עלעקטרישע בעלייכטונג שנעל און גוט בעדינט, אויף וועקסלען, אָדער קליינע ראַטעס, זאָל זיך ווענדען אין

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY

Piotrkowska 44 (אין הויף)

בעמערקונג: עס ווערען אויסגעפיהרט רעפּעראַטורען צו יעדער צייט. 912

ראַנקזאַגונג.

מיר אַ גרוסע לאָדזער, וועלכע זענען פערבליבען אין גלאָוונער „סוואַבאָדאַ" איבער די ימים נוראים דאַנקען דעם אַנגעזעהענעם פּאָן מענכיא, ה' א. פּשיגורסקי, פאַר זיין פרייעדלעכע בעהאַנדלונג און פאַר זיין בעמיהונג צו שאַפען אונז אַ מנין צום דאַווענען.

מיר ווינשען איהם אַ גמר חתימה טובה.

מיט אַכטונג אַ גרופּע לאָדזער. 935

ווייצענע נייעס

עדער איינציגער האָט זיך איבערצייגט, אַז פאַר
מעבעל

ד וואָגעס, פעלצען, ניי מאַשינען, וואַרדעראָבען א. ז. וו צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטשא 19 (דויליגנאַ)

אין מעבעל-געוועלב, (פּרינוואַט-וואָהנונג) שענקעוויטשא 29 ביי מיר איז שטענדיג פּאַרס. געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פּערקויפען. 1374

Dr. JAKÓB KON

אָרדינאַטאָר פון שטאָטישען שפּיטאָל. אַקושער צוריקגעקעהרט.

שענקעוויטשא 18, טעלעפאָן 37-62

און די לעטשוניצע אויף זאַכאָדניאַ 27 (רוג קאָנסטאַנטינער) פון 5 ביז 6 נאָכט. 793

Dr. med. S. NIEWIAŹSKI

הויט-און ווענערישע קראַנקה. מענער-שוואַכע

נעהמט אָן פון 5 ביז 8 נאָכמיטאָג

שענקעוויטשא 34.

Dr. M. Lichtensztajnowa

קינדער-קראַנקהייטען.

צוריקגעקעהרט.

נעהמט אָן אין לעטשוניצע „פּאַמאָץ" אַלעקסאַנדראָווסקא 1 פון 12—2 און פון 3—5 נאָכמיטאָג. 786

אין דער היים Andrzeja 28 פון 5—7

מאַסאַזש-און הייל ימנאַסטיק-קאַבינעט

פון דר. מעד. ב. שמירנעלד

רוקגראַט-פערקרימונגען, פּאַראַליזען, נעווראַלגיע, פעטזוכט, אַרטריטיס, שוואַכע-פערטאָפּונגען, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשען, רעהאַבילטאַציע, פון פּויזע שוואַכע קינדער (גרופּען).

עמפּפּאַנג פון 3 ביז 5.

רעיעל און ביליג!

דעם גרעסטען אויסוואַהל פון
שטיהל געבעטע

פון איינגענעם שטיהלען.

פּעוס, פאַסענער, אויך טאַפּעצירער-אַרבייט, מאַטראַצען, האָוטעקעס און אָטאָמאַנעס.

רעפּעראַטורען צו ביליגע פּרייזען.

איז נאָר צו בעקומען ביי

ג. רעווקאָוויטש, לאָדז,

פּאָלנאַצנאַ 5, אין דויע רעכטס.

קומט און איבערצייגט איידן!

בעמ.: איך האָב געעפענט אויף רזשגאָווסקאַ 16 (גייערס מאַרק) אַ פיליע. ווי מען בעקומט פערשידענע מעבעל-געגענשטענדע, ווי אויך טאַפּעציר-אַרבייט: מאַטראַצען, פּאָטעלען, קאָזעטקעס, און די נייעסטע פאַסענער געבעטע שטיהל אין באַר און אויף ראַטעס.

רעיעל און ביליג!

רעשניצע אין ראַנטגען-שטיבלאַטען
ספּעציאַליסטען און ערצטליך-ראַנטגענישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַכאַוואָסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	11-10 2-5 $4^1/_2-6^1/_2$
ד"ר רוזשאַנסקי	הויט-און געשלעכט-קר.	11—10 2—1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאַראַק	אויגען-קראַנקהייטען	2-1 8-7
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	$1-11^1/_2$ 6-5
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	4-3 ז. 2-1
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	1-11 $7-5^1/_2$
ד"ר סטופּעל	רענטגען	6-4 12-10
ל. פּרוסאַק	צאָהן-אַרצט	10—2
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	7—4

צאָהן-אַמבולאַטאָריע, בעלייכטונגען, קאַנצען, מאַסאַזשען, א. א. וו.

ביי דער לעשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שוואַנגער.

אומזיסט בעזונדערע שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכט.

חיוודים איז די לעשניצע איז אויך אָפען און וואָכענ-שטאַגס.

Dr. I. WAJNBERG
med.
Cegielniana 47 tel. 26-02

בחנם
OPTYK POSTLEB

איז די אויגען-טערוגרבונג ביים קויפען פון ברילען, אָדער קוועטשערס, וואָס מען בעקומט אַמביליגסטען ביים אָפּטיקער

פר. פּאָסטלעב,

לאָדז, פּיעטריקאָווער 71.

איך בעזיץ אַ גרויסען אויסוואַהל שטיינער-ברילען.

28 נאָר 28 נאָר 28

פּערקויפט נישט אייער
מעבעל,

דיוואַנעס, פעלצען, אַנציגער, ניי-מאַשינען אַזוי, אַזוי איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאַנג-עקזיסטירענדע פירמע

ה. ראַזניק, פּאַנעדזשקאַ 28

נאָר אין צאָהלט די העכסטע פּרייזען!

בעמ.: ביי מיר אויף לאַגער שטענדיג פּערשיעדענע מעבעל אין ביליגע פּרייזען, אויך אויסצאָהלען צושטאַנד. פרייזען צוגענגליך, ווי איבעראַל!

28 נאָר 28 נאָר 28

אכטונג !!!

ביי מיר איז צו בעקומען

טאַשען-קאַלענדארען

אויפ'ן יאָהר תרפ"ז

הורט און דעטייל

שעהנע אויספיהרונג און ביליגע פּרייזען

דרוקעריי

י. גרינבערג, לאָדז

וואַסאַדניאַ 45, — טעלעפאָן 31-90.

2 בעטען, א שראנק,

2 ספּאַרטוואָגענער, ועפאַרט צו פּערקויפען

פּאָלודניאָוואַ 28, וו. 26, פון 1—3 נאָכמ.

אַנאָנסען-פּרייזען: פאַר אַ מיל:מעטער שורה; פאַר'ן טעקסט 15 גראָשען, פּאַר'ן 20 גראָשען, אין טעקסט 20 גר. פּרייזען 30 גראָשען. נאָכ'ן טעקסט 10 גר. פּרייזען 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצ. טייערער. אויפ'ן דער שטאָט — 50 פּראָצ. טייערער. —

אבאָנעמענטס-פּרייזען: אין לאָדז: אַ חודש — 4.00 זלאָטעס. אויף דער פּראָווינץ אַ חודש — 6 זלאָטעס, און אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער.—פּאַר'ן אָנהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך. די פּ-טינוטאַציע איז אָפען פון טאָג און פון נאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.